БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 121, (17.105). • 28 май 1978 йил, якшанба • Баҳоси 2 тийин.

ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПАЛАТАЛАРИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

Коммунистик партия ва Совет давлати халқ турмушини янада яхшилашнинг энг муҳим шартлари — уй-жой қурилишини ривожлантиришга ва социал-маданий объектлар қуришга доимо катта аҳамият бериб келмоқдалар. СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати комиссияларининг 26 май куни Кремлда бўлиб ўтган қўшма мажлиси мана шу масалага бағишланди. Мажлисда СССР Қурилиш министрлиги уй-жой ҳамда социал-маданий объектлар қуриш юзасидан план топшириқларини қандай бажараётганлиги кўриб чиқилди.

Докладчилар — СССР қурилиш министри Г. А. Караваев, депутатлар тайёргарлик комиссиясининг раҳбари Г. И. Усмонов ва сўзга чиққанлар айтдиларки, министрлик қурилиш суръатларини ошириб бормоқда. Беш йилликнинг икки йили ичида жами саҳни 24 миллион квадрат метр чамаси келадиган уй-жойлар, 347 минг ўқувчига мўлжалланган умумий таълим мактаблари, қарийб 114 минг ўринли мактабгача болалар муассасалари, 18 минг ўриндан ортиқ касалхоналар ва бошқа кўп объектлар фойдаланишга топширилди.

Шу билан бирга мажлисда таъкидлаб ўтилдики, министрлик уй-жой ва социал-маданий объектлар қуриш топшириқлаөнинг бажарилишини тўла эавишда таъминламаяпти. Бу объектларни қуриш сифати сусткашлик билан яхшиланмоқда. Уй-жой, граждан объектгарида қурилиш ишларини планлаштириш ва ташкил этишдаги жиддий камчиликлар қайд этилди.

Комиссиялар қабул қилган қарорда депутатлар айтган камчиликларни йўқотиш тўғрисидаги тавсиялар бор.

Мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Баркаускас, СССР Олий Совети палаталарининг раислари А. П. Шитиков ва В. П. Рубен, СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. П. Георгадзе, СССР Олий Совети Президиумининг ҳамда бир қанча министрликлар ва идораларнинг масъул ходимлари қатнашдилар.

(ТАСС).

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИГА ТЕНГЛАШИНГ!

ПИЛЛАКОРЛАРНИНГ КАТТА ҒАЛАБАСИ

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ

Фарғона областининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди тарихий қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўл-йўриқларини амалга ошира бориб, социалистик мусобақани кенг авж олдириб, пилла тайёрлаш плани ва социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари, 27 майда бажардилар. Давлатга 5000 тонна қимматли хом ашё сотилди, ҳар қути қурт уруғидан 68 килограмм пилла олинди.

Ўзбекистон районининг «кумуш тола» усталари ўзларининг меҳнатда эришган муваффақиятлари тўғрисида областда биринчи бўлиб рапорт бердилар. Улар қабул пунктларига 525 тонна пилла топширдилар, ҳар бир қути қурт уруғидан 66 килограмм пилла олдилар.

420 тонна пилла топширган Ленинград районининг, 340 тонна пилла топширган Фрунзе районининг, 280 тонна пилла топширган Олтиариқ районининг, 390 тонна пилла топширган Бувайда районининг, 500 тонна пилла топширган Қува районининг, 360 тонна пилла топширган Киров районининг, 540 тонна пилла топширган Тошлоқ районининг, 650 тонна пилла топширган Охунбобоев районининг пиллачилари меҳнатда энг юқори натижаларга эришдилар, улар ҳар қути қурт уруғидан 65-75 килограммга етказиб пилла олдилар.

Область колхоз ва совхозлари юқори сифатли қурт уруғи билан таъминланган эди. Область хўжаликларида қурт боқиш чоғида хлорелла суспензиясидан кенг фойдаланилди, бу эса барвақт пилла ўрашни тезлаштирди ва барглардан оқилона фойдаланишни таъминлади.

Ленинград районидаги Энгельс номли, Қува районидаги Димитров номли, Охунбобоев районидаги Ленин номли, Бувайда районидаги Калинин номли, Тошлоқ районидаги «Оқолтин», Ўзбекистон районидаги Ғ. Ғулом номли колхозлар, Киров районидаги «Бешариқ», Олтиариқ районидаги «Ленинобод» ва «Октябрь 40 йиллиги» совхозлари социалистик мажбуриятларнинг анча ортиғи билан бажарилишини таъминлаб, ҳар қути қурт уруғидан 70-80 килограммдан пилла олиб, меҳнатда катта муваффақиятларга эришдилар.

Ленинград районидаги Ленин номли колхоздан О. Кўчқорова, Олтиариқ районидаги «Ленинизм» колхозидан Р. А. Аҳмедов, Охунбобоев районидаги Фрунзе номли колхоздан К. Мўйдинов, Тошлоқ районидаги «Ленинград» колхозидан Ҳ. Нурматов, Бағдод районидаги «Большевик» колхозидан У. Эрматов бошлиқ бригадалар ва бошқа кўпгина илғор бригадалар ҳар қути қурт уруғидан 85-90 килограммга етказиб пилла олдилар.

Бувайда районидаги К. Маркс номли колхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони О. Султонова, Охунбобоев районидаги Фрунзе номли колхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Х. Холматова, Ўзбекистон районидаги «Ғаниобод» совхозидан И. Исоқова, Фрунзе районидаги Жданов номли совхоздан М. Қозоқова ва бошқа юзлаб пиллачилар ҳар қути қурт уруғидан 110-120 килограммдан пилла олдилар.

Пиллани йиғиб давлатга топшириш давом этмоқда.

Фарғона областининг пиллачилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга қўшимча равишда 700 тонна пилла топширишга қарор қилдилар.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ

Сирдарё областининг пиллачилари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди қарорларини амалга ошира бориб, ўнинчи беш йилликнинг учинчи йилида социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб, пилла тайёрлаш планини ва социалистик мажбуриятини муддатидан аввал бажардилар. Давлатга 310 тоннадан кўпроқ ана шу қимматли хом ашё сотилди. Ҳар қути қурт уруғидан область бўйича ўрта ҳисобда 71 килограммдан пилла олинди.

Сирдарё, Гулистон, Комсомол, Ворошилов ва Боёвут районларининг пиллачилари давлатга пилла сотиш планини ва социалистик мажбуриятларини ошириб бажардилар. Оқолтин, Ильич ва Ховос районлари пилла тайёрлаш ишига катта ҳисса қўшдилар.

Пиллачилардан 100 дан кўпроқ киши ҳар қути қурт уруғидан 100-110 килограммдан пилла олди.

Пиллани териб олиш ва топшириш давом этмоқда.

Сирдарё областининг пиллачилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга қўшимча суратда 40 тонна пилла топширишга қарор қилдилар.

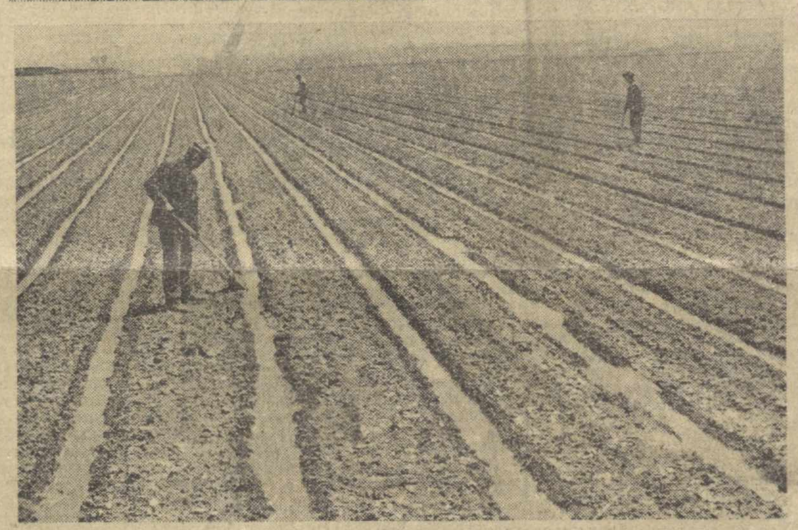

Сурхондарё областининг Термиз районидаги «Қизил юлдуз» колхозида арпа ўрими қизғин давом этмоқда. Ҳосили ўриб олинган ерларни шудгорлаш ишлари ҳам бошлаб юборилди. Юқоридаги суратда колхознинг илғор ғаллакор бригадаси бошлиғи Ленин орденли ғаллакор Тўра Қулсоатов. Областнинг Калинин номли колхозида эса ғўза қатор ораларига ишлов бериш бошланиб, кўпчилик майдонларда ниҳолларга сув бериш кеча-кундуз олиб борилмоқда. Хўжалик пахтакорлари бу йил «оқ олтин»дан мўл ҳосил олиш учун барча имкониятлардан фойдаланмоқдалар. Пастдаги суратда Мамаюсуф Холмўминов бригадаси даласида ниҳолларга сув бериш пайти.

Э. Хўжаев фотолари. [ЎзТАГ].

ПИЛЛА КАРВОНЛАРИ

НАМАНГАН («Совет Ўзбекистони» мухбири). Область «кумуш тола» ижодкорлари бу йил 2590 тонна пилла тайёрлаш мажбуриятини олганлар. Зарбдор меҳнат йилининг дастлабки маҳсулоти — пилла карвонлари тайёрлов пунктларига кетма-кет келиб турибди.

Пилла топширишда областнинг Чуст, Поп, Учқўрғон, Норин районлари пешқадамлик қилаётир. Чуст районидаги «Ўзбекистон», «1 Май», Учқўрғон районидаги «Учқўрғон» каби илғор хўжаликларнинг пиллакорлари халқ хўжалик планларини энг қисқа муддат — 5 иш кунида бажардилар. Учқўрғонлик Ф. Дадахонова, М. Иброҳимова, Х. Дўсматова, П. Нишонқулова, чустлик Н. Убайдуллаева, С. Акбарова сингари миришкорлар ҳар қути қурт уруғидан 100—110 килограммдан «кумуш тола» топширдилар.

Областнинг Наманган, Уйчи, Косонсой, Янгиқўрғон районлари хўжаликларида ҳам пилла териш ва давлатга топшириш қизитиб юборилди.

Т. НАЗИРОВ.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли ишлаб чиқариш бирлашмалари, корхоналарининг коллективлари 1978 йилги социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари адо этиш учун курашиб, маҳсулотни реализация қилиш ва кўпчилик маҳсулот турларини натура ҳолида ишлаб чиқариш беш ойлик планини 26 майда барвақт бажардилар.

Беш ойлик пландан ташқари 13,7 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

* * *

Ўзбекистон ССР енгил саноатининг меҳнатчилари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съездининг қарорларини амалга ошира бориб, 1978 йилги беш ойлик планни муддатидан илгари, 27 май куни бажардилар.

Ой охиригача планга қўшимча равишда 24,5 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинади.

* * *

Сурхондарё областидаги саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб, социалистик мусобақани кенг авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш ва буюмларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан беш ойлик планни муддатидан аввал, 26 май куни бажардилар. Беш ойлик пландан ташқари 8 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

(ЎзТАГ).

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР КОНСТИТУЦИЯ КОМИССИЯСИДА

Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари, Қорақалпоғистон АССРнинг янги Конституциясини тайёрлаш комиссиясининг раиси Қ. Камолов раислигида Қорақалпоғистон АССР Конституция комиссиясининг мажлиси бўлди Комиссия Конституция лойиҳаси Автоном республикада бутун халқ томонидан муҳокама қилинган чоғда тушган таклифлар ва тузатишларни ҳисобга олиб, Қорақалпоғистон АССР янги Конституцияси лойиҳасини кўриб чиқди.

Ана шу ғоят муҳим ҳужжатнинг муҳокама этилиши Қорақалпоғистон АССР меҳнаткашлари Ленин партияси теварагига маҳкам жипслашганлигини, улар КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини муваффақиятли бажаришга, мамлакатимиз халқларининг дўстлиги ва қардошлигини мустаҳкамлашга шай эканликларини ёрқин намойиш қилганлиги мажлисда қайд этиб ўтилди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Сибирь ва Узоқ Шарқ районларига қилган сафари вақтида, ВЛКСМ XVIII съездида сўзлаган нутқида берган йўл-йўриқлари ва тавсиялари Автоном республика меҳнаткашлари учун янги илҳомбахш манба бўлди.

Комиссия Конституция лойиҳаси умумхалқ муҳокамаси чоғида киритилган аниқликлар, қўшимча ва тузатишлар билан бирга Қорақалпоғистон АССРнинг янги Конституцияси лойиҳасини маъқуллади ва Конституция лойиҳасини Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиуми муҳокамасига ҳавола қилди, сўнгра у Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг навбатдан ташқари VIII сессиясида кўриб чиқилади.

[ЎзТАГ].

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

НУКУС, 27 май. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг мажлиси бўлди. Мажлисда Қорақалпоғистон АССР янги Конституцияси лойиҳасининг умумхалқ муҳокамаси якунлари ва ана шу муҳокама давомида тушган таклифлар тўғрисида Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари, Қорақалпоғистон АССР Конституция комиссияси раиси Қ. Камоловнинг ахбороти кўриб чиқилди.

Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиуми Қорақалпоғистон АССР гражданлари Автоном республика Асосий Қонунининг лойиҳасини муҳокама қилган чоғда зўр сиёсий активлик ва меҳнат ғайратини намойиш қилганликларини таъкидлаб ўтди.

Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиуми комиссия тақдим этган Конституция лойиҳасини, Конституция лойиҳаси Автоном республикада бутун халқ томонидан муҳокама қилинган чоғда тушган таклифларни ҳисобга олиб, тўлдирилган Қорақалпоғистон АССР Конституциясининг лойиҳасини маъқуллади. Конституция лойиҳаси Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг навбатдан ташқари VIII сессияси муҳокамасига қўйилади.

МОСКВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Расмий визит билан Совет Иттифоқида бўлган Ҳиндистон мудофаа министри Ж. Рам 26 майда Москвадан жўнаб кетди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов, СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосарлари Совет Иттифоқи Маршаллари Н. В. Огарков, С. Л. Соколов, СССР мудофаа министрининг ўринбосарлари, бошқа расмий кишилар аэродромда уни кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси И. К. Гужрал бор эди.

(ТАСС).

А. А. ГРОМИКО ВАШИНГТОНГА КЕЛДИ

ВАШИНГТОН, 27 май. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико кеча Вашингтонга келди.

Илгари келишиб олинганига мувофиқ, у ҳар икки томонни қизиқтирувчи масалалар юзасидан АҚШ Президенти Ж. Картер ва АҚШ Давлат секретари С. Вэнс билан музокаралар олиб боради.

Давлат секретари С. Вэнс аэродромда А. А. Громикони табриклаб, ўтказиладиган музокаралар амалий ва конструктив бўлади, деб умид билдирди.

А. А. Громико эса бундай деди: Вашингтонда олиб бориладиган музокаралар чоғида бир қанча масалалар ва аввало стратегик ҳужум қуролларини чеклашга оид битим тўғрисидаги масала муҳокама қилинади. Биз Нью-Йоркдаги учрашув вақтида ана шу масалаларни муҳокама қила бошладик, лекин бу фақат ишнинг бошланиши эди холос, музокаралар давом эттирилади, деб таъкидлади.

ЁШЛАР ЧЎЛГА ОТЛАНИШДИ

Жиззах чўлини ўзлаштириш республика комсомолининг ҳозирги даврдаги муҳим вазифасидир. 27 май куни Тошкентдан кўплаб ёшлар Жиззах чўлини ўзлаштириш учун жўнаб кетишди. Комсомол-ёшларнинг бу отрядига Ленин комсомолининг 60 йиллиги номи берилди.

Энди Жиззах чўлини ўзлаштирувчи ёшлар сони 10 мингдан ошиб кетди. Комсомоллар чўлни боғу-бўстонлар, пахтазорлар масканига айлантирадилар. Пахтакорларга ёрдам берадилар. 250 минг гектар майдон республика комсомол-ёшларининг куч-ғайрати билан ўзлаштирилади. Бу ерда 26 та янги йирик совхозлар, кўплаб саноат комплекслари барпо этилади.

ГРАФИКДАН ЎЗИБ

Термиз дарё портининг Александ Гришченко бошлиқ докерлар бригадаси беш йилликнинг учинчи, зарбдор йили топшириғини шараф билан бажарди.

Бу илғор коллектив Ўрта Осиё пароходчилигининг порт ишчилари ўртасида йиллик ва ойлик топшириқларни барвақт ва ошириб бажариш йўлида авж олган социалистик мусобақада ҳар доим илғорликни қўлдан бермай келаяпти. Улар ўз устиларига олган социалистик мажбуриятларни бажаришда зарбдорларча меҳнат қилиб муваффақиятларини мустаҳкамлаб келмоқда.

Коллектив эришаётган ютуқларнинг сири оддий. Бригаданинг ҳар бир аъзоси портдаги бир қанча касбларни тўла эгаллаб олган, бундан ташқари белгиланган топшириқни бажариш, машина ва механизмларнинг мунтазам ишлаб туришини таъминлаш каби меҳнат интизоми талабига қатъий риоя қиладилар. Портдаги Василий Цимбал бошлиқ комсомол-ёшлар коллективи, Саид Назаров, Чори Ҳайдаров бошлиқ илғор бригадалар ҳам улардан ўрнак олиб графикдан ўзиб меҳнат қилмоқдалар, кундалик топшириқни 120-130 процентга етказиб адо этмоқдалар.

ИБРАТ

Тошкентдаги Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг бир группа илғор ишчилари ўзларининг шахсий беш йиллик планларини бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар. Улар А. Тўлаганова, З. Ефремова, А. Гусленко, Р. Федоренко, В. Ким каби тикувчи мотористлар ҳамда илғор бичувчи Г. Новосельцевалардир. Бу илғор тикувчиларнинг ҳаммаси қўшимча касбларни пухта эгаллаб олишган ва ўндан ортиқ ишлаб чиқариш операциясини бемалол бажара оладилар, иш вақтидан унумли фойдаланадилар. Шунинг учун ҳам илғор ишчиларнинг ҳар бири кундалик топшириқни ҳар доим 200 процентга етказиб бажариб келмоқдалар.

Бирлашмада келгуси беш йиллик учун маҳсулот тайёрлаб бераётган бундай илғор ишчиларнинг сафи кўпайиб бормоқда.

ХУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзиладилар:

Фарғона области (область партия комитетининг секретари **Ф. Шамсиддинов**, область ижроия комитетининг раиси **Х. Умаров**, область комсомол комитетининг секретари **Н. Раҳимов**, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи **А. Раҳимов**).

Сирдарё области (область партия комитетининг секретари **В. Хайдуров**, область ижроия комитетининг раиси **И. Қўчқоров**, область комсомол комитетининг секретари **У. Умаров**, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи **Ю. Сулаймонов**)

Ленинград райони (район партия комитетининг секретари **А. Мираҳмедов**, район ижроия комитетининг раиси **Т. Исмоилов**, район комсомол комитетининг секретари **Н. Йўлдошева**, бош пилла қуритиш идорасининг директори **А. Иброҳимов**).

Фрунзе райони (район партия комитетининг секретари **А. Ҳамроалиев**, район ижроия комитетининг раиси **М. Хўжаев**, район комсомол комитетининг секретари **А. Мирсодиқов**, бош пилла қуритиш идорасининг директори **Н. Қурбонов**).

Пахтачи райони (район партия комитетининг секретари **З. Норқулова**, район ижроия комитетининг раиси **Р. Мирзаев**, район комсомол комитетининг секретари **А. Номозов**, бош пилла қуритиш идорасининг директори **Н. Пишенская**).

Ғузор райони (район партия комитетининг секретари **Б. Муродов**, район ижроия комитетининг раиси **Г. Сайдалиев**, район комсомол комитетининг секретари **Р. Холмонова**, бош пилла қуритиш идорасининг директори **Н. Мавлонов**).

Чироқчи райони (район партия комитетининг секретари **Т. Тиллаев**, район ижроия комитетининг раиси **Х. Тойлоқов**, район комсомол комитетининг секретари **Х. Раҳмонов**, бош пилла қуритиш идорасининг директори **Л. Муродов**).

Комсомол райони (район партия комитетининг секретари **Х. Омонликов**, район ижроия комитетининг раиси **Б. Маманов**, район комсомол комитетининг секретари **Ш. Олломуротов**, бош пилла қуритиш идорасининг директори **Ф. Сулаймонов**).

Ўрта Чирчиқ райони (район партия комитетининг секретари **М. Эгамбердиев**, район ижроия комитетининг раиси **Т. Мирёқубов**, район комсомол комитетининг секретари **М. Икромов**, бош пилла қуритиш идорасининг директори **У. Абжалова**).

Бўка райони (район партия комитетининг секретари **Т. Исломов**, район ижроия комитетининг раиси **Р. Қодиров**, район комсомол комитетининг секретари **С. Шаропов**, бош пилла қуритиш идорасининг директори **А. Ортиқбоев**).

Олтиариқ райони (район партия комитетининг секретари **У. Бегматов**, район ижроия комитетининг раиси **А. Маматхонов**, район комсомол комитетининг секретари **А. Мамасидиқов**, бош пилла қуритиш идорасининг директори **Ф. Йўлдошев**).

Бувайда райони (район партия комитетининг секретари **М. Ҳайдаров**, район ижроия комитетининг раиси **А. Раҳимов**, район комсомол комитетининг секретари **И. Абдуллаев**, бош пилла қуритиш идорасининг директори **К. Толипов**).

Учқўрғон райони (район партия комитетининг секретари **А. Ҳасанов**, район ижроия комитетининг раиси **Ш. Эрназаров**, район комсомол комитетининг секретари **Ш. Тўхтасинов**, бош пилла қуритиш идорасининг директори **М. Тўхтахўжаев**).

«МИНГЛАР ШАРТНОМАСИ» — АМАЛДА

ИВАНОВОЛИКЛАРНИНГ ИЛТИМОСИГА КЎРА

«Ташзаготхлопкопром» бирлашмасининг коллективи Иваново тўқимачиларига планга қўшимча равишда ўн икки вагон тола жўнатди.

Бошқа корхоналар ҳам улардан қолишмаяптилар. Бунинг боиси шуки, ивановоликлар беш йилликнинг учинчи йили учун ўз зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар олиб, ўз буюртмаларини тезроқ бажаришни сўраб, Ўзбекистон пахта тозаловчиларига мурожаат қилдилар.

Республика пахта тозалаш саноатининг ходимлари «Минглар шартномаси»га мувофиқ ўз ўртоқларига бир неча бор кўмаклашган эдилар. Бу йил ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг ҳамма резервларини ишга солдилар. Пахта тозаловчилар йил бошидан буён ивановоликларга 44 минг тонна — топшириқда белгиланганидан 8 минг тонна кўпроқ юқори сифатли тола жўнатдилар.

(ЎзТАГ).

МОНГОЛ ТИЛИДА

УЛАН-БАТОР. (ТАСС). МХР давлат нашриёти КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг «Тикланиш» китобини кўп нусхада чоп этди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Олий Советининг депутати, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Эстония ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Артур Павлович Вадер 1978 йил 25 майда 59 ёшида тўсатдан вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ ҚУРОЛСИЗЛАНИШГА БАҒИШЛАНГАН МАХСУС СЕССИЯСИДА

А. А. ГРОМИКО нутқи

НЬЮ-ЙОРК, 26 май. (ТАСС). БМТ Бош Ассамблеясининг қуролсизланишга бағишланган махсус сессияси бугунги ялпи мажлисида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико нутқ сўзлади.

Ҳозир халқаро сиёсатда, деди у, дунёнинг 149 давлати вакиллари шу залга тўпланиб муҳокама қилаётган проблемадан муҳимроқ ва актуалроқ проблема йўқ. Дунёдаги ишлар ривожининг бутун бориши қуролланиш пойгасини тўхтатиш, реал қуролсизланишга эришиш вазифасини кўндаланг қилиб қўйди. Бу вазифанинг ҳал этилиши ер юзидаги ҳар бир кишининг тақдирига дахлдордир.

Қуролсизланиш проблемаси ҳақли равишда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг диққат марказида турибди. Чунки БМТ Уставига ёзиб қўйилган асосий талаб — «келажак авлодларни уруш кулфатларидан халос қилиш» талабини бажариш, айниқса ҳозирги шароитда аввало, қуролланиш пойгасини жиловлашга интилишни билдиради. БМТ Бош Ассамблеяси махсус сессияси чақирилишининг ўзи ҳам ана шундан далолат беради.

Қуролсизланиш масалаларида ўзининг принципиал йўлига муттасил амал қилиб келаётган Совет Иттифоқи ушбу сессияга унинг муваффақиятли бўлиб чиқишига кўмаклашиш аҳди билан келди. Сессия қуролланиш пойгасини тўхтатишни яқинлаштиришга, қуролсизланишни яқинлаштиришга ёрдам берса, тинчликсевар халқлар ва давлатларнинг шу сессиядан кутган умидларини оқлаган бўлади. Бутун проблеманинг моҳияти яхши тилаклардан, гарчи фойдали бўлса ҳам, камдан-кам мажбурият юклайдиган, амалий жиҳатдан олганда дудмал тавсиялардан жаҳон сиёсатининг ана шу катта йўлида конкрет, такрор айтаман, айни конкрет қадамлар қўйишга — мустаҳкам тинчликка ўтишдан иборат эканлигига ишончимиз комил.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллик юбилейи нишонланган байрам кунларида Леонид Ильич Брежнев дунёдаги ҳозирги вазият моҳиятини ифодалаб бундай деди: «Ҳозирги вақтда халқаро муносабатлар шундай чорраҳада турибдики, бу чорраҳадан ўтган йўллар ё ишончни ва ҳамкорликни кучайтириш томон олиб боради, ёки бир-биримиздан хавфсирашни, гумонсирашни, қурол-яроғни жамғаришни кўпайтиришга, оқибат натижада ё мустаҳкам тинчликка ёки нари борса уруш ёқасига тақаб қўйишга олиб боради. Кескинликнинг юмшатилиши тинчлик йўлини танлаб олиш имкониятини беради. Бу имкониятни бой бериш жиноят бўлур эди. Шунинг учун ҳам ҳозирги вақтда жаҳонда авж олиб кетган қуролланиш пойгасини тўхтатиш энг муҳим, энг кечиктириб бўлмайдиган вазифадир».

А. А. Громико сўзини давом эттириб бундай деди: Нью-Йоркда БМТнинг қуролсизланишга бағишланган махсус сессияси ишлаб турган кунларнинг ўзида шу ерга яқин бир жойда бошқа сессия — НАТО кенгашининг сессияси тўпланади. У сессияда қатнашадиган бир қанча давлатларнинг вакиллари бу ерда қуролсизланиш фойдасига ваъзхонлик қилмоқдалар. Хўш, НАТО кенгашининг сессияси кун тартибида қандай масалалар турибди? Буни ҳеч ким сир тутаётгани йўқ, унда 80-йилларни кўзлаб уруш тайёргарликларини янада кучайтириш масаласи муҳокама қилинмоқчи бўлиб турибди.

Модомики шундай экан, бу давлатлар нимани режалаштираяптилар, ўз сиёсатларига қуролланиш пойгасини давом эттиришними ёки қуролсизланиш имкониятиними — қай бирини асос қилиб олмоқдалар? — деган савол туғилади. Шу тариқа баъзи ҳукуматлар изчиллик кўрсатмаётганликлари ўз тақдирини ҳарбий ишлаб чиқариш билан ва қурол-яроғ ишлаб чиқаришдан келадиган бениҳоя кўп фойда билан боғлаган доираларнинг тазйиқига ён бераётганликлари ошкор бўлиб қолмоқда.

Одамларнинг миясини заҳарламоқ, қуролланиш пойгасини кучайтирмоқ учун эса жўрттага афсоналар тўқиб чиқармоқдалар ёки, ҳеч бўлмаганда, «Совет ҳарбий хавфи» деган қабилдаги эски афсоналарни кўпиртирмоқдалар.

Совет халқи жанг қилган пайтда агрессорларга зарба беришга мажбур бўлганлигини, Совет Иттифоқига четдан ҳужум бўлганлигини; унинг ўзи ҳеч қачон уруш бошламаганлиги ва бошламаслигини ҳар бир холис киши билади.

Шу ерда, мана шу минбарда туриб ғарбда «СС-20» деб аталган совет ракеталари фақат бир тарафга қаратилган эмас, улар дунёнинг ҳамма томонларига айлантирилиши мумкин, деган даъво алоҳида таъкидлаб айтилди. Хуллас, бу даъво ўша-ўша уйдирма «Совет хавфи»ни рўкач қилиб, масалани чигаллаштириш учун тўқиб чиқарилди. Хўш, Американинг ракета-ядро қуроллари айлана олмайдими ва уларнинг аввало қайси тарафга айланиши равшан эмасми? Бу ўринда умуман бу қуролларнинг нега Европада турганлиги тўғрисида гапирмаса ҳам бўлади.

Баъзи мамлакатларнинг вакиллари бу ерда «қуролсизланиш» сўзини айтишга умуман зўр-базўр тиллари келаётганлигини бу ердаги кўп кишилар, эҳтимол пайқагандирлар. Аммо улар контрол тўғрисида бажонидил гапирмоқдалар. Хўш, улар нимани контрол қилмоқчилар? Қурол-яроғларними? Улар тўғридан-тўғри қурол-яроғлар устидан контрол қилиш тўғрисида гапирмоқдалар. Бироқ, ҳатто контрол остида ҳам дунёдаги қурол-яроғлар ҳажмини ҳозирги даражага нисбатан яна беш баравар кўпайтириш мумкинку, ахир. Тинчликка олиб борадиган йўл шундан иборатми? Махсус сессия қуролланиш пойгасини кучайтириш учун эмас, балки қуролсизланиш учун чақирилганлигини эслатиб ўтиш ўринлидир. Демак, қуролланиш пойгаси давом этаётганлигининг сабаблари бизга ва ўйлайманки бошқаларга ҳам яхши маълум.

Дунёда вужудга келган сиёсий иқлим қурол-яроғларни чеклаш соҳасида жиддий куч-ғайрат сарфлашга қулайлик қилади, деди сўнгра А. А. Громико. Ҳамма бекарорлик ва иккиланишларга қарамай, бу иқлим бир неча йилдан бери кескинликни юмшатиш устунлик қилаётганлиги билан характерланиб келмоқда. Икки дунё ижтимоий системасининг ўзаро муносабатлари тарихида ҳали ҳеч бундай бўлмаган эди. Гарчи ҳали етарли бўлмаса ҳам, аммо муайян халқаро ишонч даражаси вужудга келтирилди. Леонид Ильич Брежневнинг ГФР раҳбарлари билан яқинда ўтказган музокаралари ана шу жараёнларнинг ҳаммасига кучли далда беради.

Вужудга келган қулай шароитлардан юз фоиз фойдаланиш зарур. Сиёсий соҳадаги кескинликни юмшатиш билан бирга ҳарбий соҳадаги кескинлик ҳам юмшатилиши лозим. Акс ҳолда, кўпгина халқлар ва давлатларнинг кўп йиллик саботли куч-ғайратлари натижасида халқаро муносабатларда вужудга келган ижобий нишоналар орқага иткитиб ташланиши мумкин. Кескинликни юмшатиш сиёсатига қарама-қарши қилиб қўйиш мумкин бўлган бошқа бирон-бир оқилона сиёсат йўқлиги эътироф қилинса (бу ҳақиқатан ҳам шундай), у ҳолда қуролсизланишга қарама-қарши қилиб қўйиладиган бошқа бир оқилона тадбир йўқлиги ҳам тўғри бўлиб чиқади.

СССР делегацияси Совет Иттифоқи номидан мутлақо равшан қилиб айта оладики: башарти, бошқа давлатлар қуролсизланишга тайёр бўлсалар, биз ҳам бунга тайёрмиз. Биз ҳарбий устунликка эришиш мақсадини кўзлаётганимиз йўқ. Бизнинг мамлакатимиз биронта вазифани ҳарбий йўл билан ҳал қилиш ниятида эмас. Ўз давлатимизнинг хавфсизлигини ҳам, умуман халқаро тинчликни ҳам биз қуролланиш пойгасини жиловлаш орқали, қуролсизланиш тўғрисидаги битим, аҳдлашувчи ҳамма томонларнинг манфаатларини баб-баравар ҳисобга оладиган ҳалол битимлар орқали таъминлашни кўзлаймиз.

Хўш, бунинг учун аввало нималар қилиш керак?

Бизнинг фикримизча, йирик ҳарбий потенциалга эга бўлган давлатларнинг қурол-яроғлари ва қуролли кучларини бундан буён миқдор ва сифат жиҳатидан ўстиришни батамом тўхтатиш тўғрисидаги масалани ўртага қўйиш пайти келди.

Совет Иттифоқи буни конкретроқ қилиб гапириб ва ҳарбий аслаҳахоналар қурол-яроғларнинг ҳар хил турларидан иборат эканлигини ҳисобга олиб, қуйидаги тадбирларни амалга оширишни:

— ядро қуролининг барча турларини ишлаб чиқаришни тўхтатишни;

— оммавий қирғин қуролининг бошқа ҳамма турларини ишлаб чиқаришни тўхтатиш ва тақиқлашни;

— катта вайронгарчилик кучига эга бўлган оддий қуролларнинг янги турларини яратишни тўхтатишни;

— Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари бўлган давлатларнинг, шунингдек ҳарбий битимлар орқали улар билан боғланган мамлакатларнинг армияларини кенгайтиришдан ва оддий қурол-яроғларини кўпайтиришдан воз кечишни таклиф этади.

Шу тариқа ҳозирги ўтакетган таҳликали манзарани ўзгартирадиган, қурол-яроғлар соҳасидаги ҳаддан ташқари тартибсизликни тўхтатиб қўядиган тегишли тадбирлар билан мавжуд қурол-яроғлар ва қуролли кучларнинг ҳамма турлари қамраб олинган бўлур эди. Бу тадбирларнинг амалга оширилиши ҳозир давлатлар ўртасида вужудга келган кучлар нисбатини бузмаган бўлур эди. Бундан ҳеч ким ютқазиб қўймаган бўлур эди. Тинчлик иши жуда катта манфаат кўрган бўлур эди.

Совет Иттифоқи ишларни амалий йўсинга ўтказишга интилиб, ядро қуролининг ҳамма турларини ишлаб чиқаришни тўхтатиш ҳамда унинг запасларини аста-секин қисқартириб, батамом тугатишгача олиб бориш тўғрисида музокаралар бошлашни таклиф қилади. Биз ядро қуроллари пойгасини тўхтатиб қўйиш соҳасида зўр бериб ҳаракат қилаётган яна бир катта масала бор. У ҳам бўлса ядро қуролининг тарқалишига йўл қўймаслик масаласидир. Бу соҳада тузилган тегишли шартнома жуда фойдали роль ўйнади ва ҳозир ҳам шундай роль ўйнамоқда. Аммо бундан буён ҳам бу йўлда куч-ғайрат сарфлаш лозим.

Ядро қуролининг бутун дунёга ёйилиб кетишига тўсқинлик қилишнинг яна бир усули бор. — деди сўзини давом эттириб А. А. Громико. — У ҳам бўлса бу қуролни жойлаштиришни территория жиҳатидан чеклаб қўйиш усулидир. Совет Иттифоқи ҳозир ядро қуроллари жойлаштирилмаган давлатларнинг территорияларида шу қуролни жойлаштирмаслик тўғрисидаги масалани махсус сессия қатнашчилари муҳокамасига ҳавола этади.

Совет Иттифоқи эса ўз зиммасига тегишли мажбурият олишга тайёр. Биз бошқа ядровий давлатларни ҳам шундай қилишга чақирамиз.

Ҳозирги пайтнинг ўзига хос хусусияти шундан иборатки, қуролланиш пойгаси тобора сифат жиҳатдан ўзгариб бормоқда. Оммавий қирғин қуролининг янги турлари ва янги системалари яратилишига йўл қўймасликнинг жуда зарур эканлиги ана шундан келиб чиқади.

Совет Иттифоқи нейтрон қуроли батамом тақиқланиши тарафдоридир, — деди сўнгра А. А. Громико. Биз ўзимизга қилинган дағдағага муносиб жавоб бера олмаймиз, деб бундай қилаётганимиз йўқ. Аввалига атом, сўнгра эса термоядро қуроли тарихи бунинг исботидир. Биз қуролланиш пойгасининг янги йўли очилишига принцип жиҳатидан қаршимиз.

Вақт ғаниматида биз ядровий нейтрон қуроли ишлаб чиқаришдан ўзаро воз кечиш тўғрисида келишиб олишни таклиф қиляпмиз. Совет Иттифоқи бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда шу йил мартида Женевадаги қуролсизланиш комитети муҳокамасига тегишли конвенция лойиҳасини тақдим этди. Биз ўзимизнинг ана шу таклифимизга аниқ ва равшан жавоб кутяпмиз.

Аввало, стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисидаги Совет — Америка музокараларига тўхталиб ўтайлик.

Биз иккала томоннинг куч-ғайратлари билан иккала томоннинг хавфсизлиги манфаатларини баб-баравар даражада ҳисобга оладиган, тинчликни мустаҳкамлашнинг кенг манфаатларига хизмат қиладиган битимга келиш мумкинлигига асосланамиз.

Чамаси, ядро қуроли синовларини батамом ва ёппасига тақиқлаш тўғрисидаги музокараларни муваффақиятли тугаллашга умид боғлаш учун асослар бор. Бу — қуролланиш пойгасини жиловлашнинг шундай бир йўлидирки, неча йиллардан бери кўп давлатлар бу йўлда куч-ғайрат сарфлаб келмоқдалар.

Совет Иттифоқи ўзи таклиф этаётган тадбирлар қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун жуда зарурлигига асосланади. Бу тадбирлар ҳарбий соҳадаги кескинликни юмшатишда, уруш хавфини тубдан камайтиришда ҳақиқатан ҳам бурилиш ясаши мумкин.

Совет Иттифоқи ва бошқа мамлакатлар ҳам барча давлатлар зиммасига ҳақиқатан ҳам масъулият юклайдиган самарали қарорларни дарҳол қабул эта оладиган анжуман — қуролсизланишга бағишланган Жаҳон конференциясини ўтказишни ҳам таклиф қилмоқда. Махсус сессиянинг муваффақияти бу конференциянинг чақирилишига кўмаклашиши керак. Бунинг маъноси шуки, Жаҳон конференциясини ўтказишнинг конкрет яқин муддатлари тўғрисида жиддий ўйлаб кўриш лозим.

Совет Иттифоқи, деди сўзининг охирида А. А. Громико, Бош Ассамблея махсус сессиясининг қарорлари, у қабул этган ҳужжат давлатларни қуролсизланиш — ёппасига ва батамом қуролсизланиш проблемасини тубдан ҳал этишга урушнинг моддий негизини тугатишга ҳақиқатан ҳам йўллаб юборадиган бўлиши учун қўлидан келган ҳамма ишларни қилади.

---

26 май куни Москвада совет чегара қўшинларининг 60 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди.

ЧЕГАРАЧИЛАР ШАРАФИГА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси Ю. В. Андропов, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудирлари Н. И. Савинкин, Е. М. Тяжельников, СССР министрлари Э. К. Первишин, Н. А. Щелоков, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, таниқли совет саркардалари, чегара қўшинларининг ветеранлари президиумга чиқдилар.

Ҳозир бўлганлар КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг чегара қўшинлари шахсий составига табрикномасини узоқ давом этган қарсаклар билан кутиб олдилар. Табрикномани Ю. В. Андропов ўқиб эшиттирди.

Йиғилишда СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитети чегара қўшинларининг бошлиғи генерал-полковник В. А. Матросов «Совет Иттифоқи чегаралари посбонлигида 60 йил» мавзуида доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, Совет Иттифоқи Маршали ўртоқ Л. И. Брежневга баланд руҳ билан мактуб қабул қилдилар.

(ТАСС).

* * *

ТЕРМИЗ, 26 май. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда шаҳар меҳнаткашлари, чегарачи жангчилар вакилларининг СССР чегара қўшинлари ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

Сўзга чиққан нотиқлар социалистик Ватан қудрати муттасил ошиб бораётганлиги тўғрисида, партия билан ҳукумат Совет кишиларининг бахт-саодати ҳақида, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш тўғрисида хормай-толмай ғамхўрлик қилаётганликлари ҳақида фахрланиб гапирдилар.

ЖАНУБИЙ ЧЕГАРА. Ватанимизнинг шонли соқчилари жанубий чегараларимизда хушёр ва сергак турибдилар. Улар кечани кеча, кундузни кундуз демай ўз хизматларини садоқат билан адо этмоқдалар. Суратда: Е. Содиқбоев ва Н. Безлюдалар ўз постларида.

ЎзТАГ фотохроникаси.

РЕВИЗОР КЕЛДИ-Ю, КЕТДИ...

Фельетон

Монтажчиларнинг боши осмонда, оғзи қулоғида.

— Булут тарқалгани билан қутлайман, — дейишади бир-бирларини табриклаб.

— Ўзи анча бўштоброқ эканми, қинғир изларимизнинг биронтасини пайқамади, — деди тўрда ўтирган коматдор киши мўйловини силаб.

— Ҳа-да, шошиб турган экан. Бўлмаса, шунча қувуру, бошқа материалларни комхозга ўтказиб, яна қанчадан-қанча ишни бажардик, деб пул олганларимизни сезмасмиди?

— Секин айтасизми, — қўшилди пойгакда ўтирган қотмагина йигит. — 63 минг сўмлик фонд материалларини бошқа ташкилотларга енг учида ўтказсагу, яна юрак ўйнамасинми?! 77 минг сўмлик ишни сифатли бажардик деб пул олганимиз-чи?

— Э-э, сизлар шуни гапирасизлару, мен бошқа нарсаларни ўйлаб ўтирибман. Бир вақт «Главташкентстрой»нинг турар-жой қурилиши трести билан бўлган ҳангомалар эсингиздами?

Ҳамма трест бошқарувчиси Иосиф Львович Фельдманга қаради, ўшанда бўлиб ўтган ишларни эслади. «Узэлектромонтаж» трестининг 2-Тошкент область монтаж бошқармаси турар-жой ва маданий-маиший объектлар қурилишида иш кўлами яратиб бермаганлиги учун турар-жой қурилиши трестидан 140,7 минг сўм жарима ундириб олган эди. Лекин удабурон Фельдман «Жилстрой» трестининг бошқарувчиси Исҳоқов билан тил бириктириб, бу жаримани келажакда бажариладиган ишлар ҳисобига оборот маблағи сифатида расмийлаштиришганди. Ҳамирдан қил суғургандек ўтган бу «операция» уй-жой қурувчиларнинг пичоғини мойга ботирганди. Ахир, бир дона ҳам ғишт қўймай, бетон ёткизмай; мукофот фондини сунъий равишда 30 минг сўмга кўпайтириб олиш кимларга ёқмайди?

— Ўшанда баъзи бировлар роса шов-шув кўтарди, — деди Фельдман ўтирганларга бир-бир қараб қоматини керганича. — Лекин министрликдаги ўртоқлар қўллаб юборишди. Бизга шунчаки пўписа қилиб, баъзи бир бақироқларнинг оғзига уришди. Мана, ҳанузгача ишимиз ялло. Орада қанча ишлар ўтиб кетмади!

— Мен ҳам саховатингизни унутганим йўқ, — деди «Главташкентстрой»нинг 36-қурилиш бошқармаси бошлиғи Политевич унга қараб. — Еттита объектдаги электрмонтаж ишлари муддатида бажарилмади, деб ҳужжат тайёрлаб берганингизни айтаяпман. Аҳволимиз оғир эди ўшанда.

— Ҳа, эндигина 62 минггни ўтказиб бермоқчи бўлиб турувдик. Қўл қоқишмоқчийдик.

— Анча шов-шув ҳам бўлиб турди...

— Нима қилибди? — Фельдман қаддини ростлаб ўтирди. — Министр ўринбосари ўртоқ Қосимов бу ишни босди-босди қилиб юборди. Номига танбеҳ беришди, холос.

— Зап раҳнамоларимиз бор-да. Уларнинг сояи давлатида ўйнаб-кулиб юрибмиз.

Кишилар шундай раҳбарларга садоқат билан хизмат қилсанг арзийди, деб тасанно айтишарди. Дарҳақиқат, уларнинг бири олиб, бири қўйиб, гаплашишганича бор. «Узсантехгазмонтаж» трестининг ревизори Осман Нуъмонов ўшанда Олмалиқ монтаж участкасида тафтишни юзаки ўтказди. Эркин монтаж участкасидаги ревизия вақтида ҳам социалистик мулкни талон-торож қилиш фактларини аниқлай олмади. Тергов органлари ўтказган такрорий текшириш эса бу ерга олғирлар уя қуриб олганлигини кўрсатди.

Балки ревизорнинг малакаси етишмас? Тажрибаси камдир? Аммо қуйидаги ҳужжат бу гумон ўринсиз эканлигини кўрсатади. О. Нуъмоновга берилган характеристикада унинг софдил, виждонли, ташаббускор ходим эканлиги таъкидланган. «Ўртоқ О. Нуъмонов малакали ревизор, — деб ёзади характеристикага жимжимадор имзо чеккан Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги контроль-ревизия бошқармасининг бошлиғи С. Зигизмунд. — Ғоят меҳнатсеварлиги, ишчанлиги билан ажралиб туради. У ревизияларни ҳамиша сифатли ўтказади. Ревизия натижалари юзасидан қарорлар қабул қилинаётганида принципиал».

Тўхтанг! Тўхтанг! Нега ахир характеристикани Қурилиш министрлигидагилар беришади? Нуъмонов республика Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг «Узсантехгазмонтаж» трестида ревизор эмасми? Ёки?.. Ҳа, ҳурматли газетхон, шубҳангиз ўринли. Нуъмоновни тушмагур ўта эпчил экан. Бир йўла икки жойда ишларкан. Ҳар икки жойдан тўла маош ҳам оларкан. Сўнгги уч йил мобайнида ўн саккизта ревизия ўтказибди. Бир шаҳар ёки областга отланаётганида бир йўла ҳар икки ташкилотдан мўмайгина «сафар харажатлари»ни нақд санаб олаверибди. Бора-бора ишда шунчалик малака орттирибдики, бир сакраб республиканинг у бошидан бу бошига ета бошлабди. Деярли бир вақтнинг ўзида Жиззах билан Бухоро ёки Қарши билан Урганчда ревизиясини бошлайверибди. Шу жиҳатдан юқоридаги характеристикага ишонса бўлади: Нуъмонов чинакам «ишчан», «ғоят меҳнатсевар». «Софдиллиги», «виждонлилиги»ни айтмайсизми? Ташаббускорлиги-чи? Ҳа, балли! Бир одам бўлса шунчалик бўлади-да! Унинг яна бир «малакаси» бор. Бунисини қулоғингизга шипшитиб қўяқолайлик: у буюртма билан ишлайди. Ишонмайсизми? Шундай. Мана бир мисол. Олмалиқдаги ўша ревизияни шошиб-пишиб ўтказгани рост. Чунки, айни вақтда бошқа бир қурилиш ташкилотини ҳам тафтиш қилмоқда эди. Шунинг учун кўп нарсалар ёпиғлигича қолаверди. Аммо назорат органларининг талабига кўра: бу ерда яна ўзи ўтказган такрор ревизияси манзарани ойдинлаштирди-қўйди. Ахир, бу гал у буюртма бўйича ишлади-да.

Кейинги вақтларда Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги қарамоғидаги ташкилотларда социалистик мулкни талон-торож қилиш, бажарилмаган ишларни кўшиб ёзиб, катта-катта мукофотлар олиш, молия-штат интизомини бузиш ҳоллари тез-тез учрай бошлади. Бирор камчилик очилиб, олғирлар ва кўзбўямачилар қўлга тушадиган бўлса, министрликдаги масъул ходимлар икки қўлларини кўксиларига қўйиб, ғафлатда эканмиз, кўзимиз очилди, буёғига огоҳ бўламиз, дея тавба-тазарру қилишади. Лекин қарорлар ғаладонларда ҳаракатсиз қолаверади. Ваъдалар унутилади.

Бу бефарқлик ва масъулиятсизлик умуман министрлик ташкилотларида давлат ва молия интизомини бўшаштириб юборди. Министрлик, ҳатто 2-Тошкент область монтаж бошқармасининг йиллик баланс ҳисоботига тегишли тузатиш киритиш ҳақидаги ўз кўрсатмасининг бажарилишига ҳам эриша олмади. Гап шундаки, бошқармада планга қўшимча фойда камайтириб кўрсатилган эди. Шу тариқа фойдадан республика бюджетига 50 минг сўм кам маблағ ўтказилган эди.

Ишдаги принципсизлик давлат маблағларини совуриш яна ҳам кучайишига олиб келди. Турли қинғир ишлар пўпанакдек илдиз отаверди. Айбдорларга танбеҳ берадиган, уларни жиловлаб қўядиган одам топилмади. Айтайлик, «Узэлектромонтаж» трестининг бош механиги Исаак Вайнтраубнинг кўнгли енгил машинада ялло қилиб юришни тусаб қолди. Хизмат юзасидан бундай «имконият» йўқ. Хўш, нима қилсин? Ўйчи ўйига етгунича, таваккалчи Вайнтрауб енг шимариб ишга тушди. Ўзига ҳамфикр ва ҳамкадамлар ҳам топди. Ишлаб чиқариш-техника комплектацияси бошқармасининг бошлиғи В. Латипов билан бирга ихтирочилигини бошлаб юборди. Улар яратган «янгилик» туфайли иккита махсус енгил машиналарнинг агрегатлари шилиб олиниб, «оператив» ишларни бажариш учун шахсий хизмат машиналарига айлантирилди. Маълум муддат ўтгач, бу машиналар моторининг қуввати Вайнтрауб ва Латиповлар кўнглидаги тезликни таъминламай қолди. Шунда икки ихтирочи яна «янгилик» излашга тушди. Таклиф кимдан чиққани номаълум, лекин икки рационализатор иккита янгигина пайвандлаш агрегатини темир-терсак тариқасида рўйхатдан чиқариб ташлашди. Трест бош инженери ва бошқа масъул ходимлар уларнинг бу хатти-ҳаракатларига кенг йўл очиб беришди. Ахир ўша агрегатлар шунчалик эскирганмиди? Кўп ишлатилиб, шалоғи чиққанмиди? Йўқ! Асло! Завод номери 1670 бўлган АСВ-300 агрегати конвейердан чиққанидан кейин икки йил ўтиб ўтмай, эскирганлиги ҳақида акт тузилди. Актда бу агрегат беш йил ишлатилганлиги кўрсатилди. Эътиборли комиссия ҳам бу кўзбўямачиликни рағбатлантириб, агрегатни ремонт қилиш мумкин эмас, деб хулоса чиқариб берди. Шу тариқа янгигина пайвандлаш агрегати қисмларга ажратилиб, унинг двигатели ҳозир Латиповнинг «тойчоғи»ни елдек учириб юрибди. Вайнтрауб Латиповдан ҳам ўтиб кетди. У 6555 номерли АСБ-300 МУ1 агрегатини завод конвейеридан чиққач тўққиз ой ўтиб-ўтмай, темир-терсакка «топшириб» юборди. Унинг двигателини ўз хизмат машинасига ўрнатиб олди.

Министрлик ташкилотларининг базаларида ва монтаж участкаларида думи юлинган машиналар, қаноти қайрилган агрегатларни кўплаб топиш мумкин. Махсус қисмлари у ер-бу ерда мунғайиб ётган, ўзи эса ё «Узэлектромонтаж» тресті бошқарувчисининг ўринбосари Гизерский ёки бош инженер Клеблеевнинг узоғини яқин қилиб юрган енгил машиналар анчагина. «Узсантехгазмонтаж», «Узпромвентиляция» ва бошқа трестларда ҳам шу сингари аҳволни учратиш мумкин.

Министрликнинг масъул ходимларида «бош оғриғи» ишларга асло тоқат йўқ. Нима бўлса ҳам уларнинг ороми бузилмаса бас. Иттифоқ тармоқ министрлиги 1974 йили машина-ҳисоблаш станцияси ташкил этишни топширган эди. Бу республика министрлигида бухгалтерия ҳисоботи ва молия назоратини кучайтиришга хизмат қилиши лозим эди. Афсуски, бу муҳим кўрсатма ҳам республика министрлигида орадан ўн тўққиз ой ўтгач кўриб чиқилди. Станцияни ташкил этиш... «Узэлектромонтаж» трестига юклаб юборилди. Қурилиш бор отангга, бор онангга зайлида олиб борилди. Министрлик билан трест ўртасида хатбозлик бошланди. Тошкент шаҳрида жойлашган ҳар икки ташкилот бир-бирларига станция хусусида 50 га яқин ёзишма хатлар юборишди. Охири станция «битказилди». Уни қуриш ва ускуналашга деярли 100 минг сўм сарфланди. Штатдаги 21 ходим ҳам қабул қилинди. Улар ой сайин маошларини санаб ола бошлашди. Лекин станция биносида ақлли ҳисоблаш машиналарининг бир маромдаги гувиллаши эшитилмас, программачилар йўлаклардан шошиб ўтишмас, оқ халат кийган катта инженерлар мураккаб машиналар юрагига «қулоқ» тутишмасди. Станция... ишламасди! Унинг штатидаги ходимларга қисқа муддатда 15 минг сўмдан ортиқ маош тўлаб юборилди. Бу на министрликдагиларни, на трестдагиларни ташвишга солди. Министрлик нормалаш-тадқиқот станцияси, бошқаришнинг автомат системасини ташкил этиш ишларини ҳам яна ўша трест зиммасига юклади. Ҳолбуки, булар тармоқда ҳисобот ишини яхшилашга хизмат қилиши, демак, уларни барпо этиш билан министрлик бевосита шуғулланиши шарт эди.

Ўз вақтида министрликка молия назоратини кучайтириш шу мақсадда контрол-ревизия аппаратини марказлаштириш ва мустаҳкамлаш топширилганди. Иккита ревизор штати ҳам қўшиб берилганди. Афсуски, ана шу имкониятдан ҳам фойдаланилмади. Ревизиялар расмият учунгина, сифатсиз ўтказиладиган, уларда малакали мутахассислар қатнашмайдиган бўлиб қолди. Камчиликларга ҳамиша ҳам принципиал баҳо берилавермади.

Ана шуларнинг оқибатида министрлик бошқармаларидаги қонунсизликлар, ноўрин хатти-ҳаракатлар тўғрисида ариза ва шикоятлар кўпайиб кетди. Ҳар бир текшириш соҳа ташкилотларида янги-янги «қоронғи» ишларни ойдинлаштириб, айбдорларни аниқ кўрсатиб бераверди. Охири министрлик ревизия-текширишлар сифатини яхшилаш, молия-хўжалик назоратини кучайтириш, барча камчиликларни тугатишга «қатъий» ваъда берди. Аммо бу гал ҳам гап қуруқ гаплигича қолаверди. Боз устига тўрт киши ишлаб турган контрол-ревизия бўлими тугатилиб, унинг штати бошқа бошқармалар ўртасида ҳомталаш қилиб юборилди.

Наҳотки республиканинг нуфузли бир ижрочи ташкилоти бўлган монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигида молия интизомини мустаҳкамлаш учун етарли куч топилмаса? Наҳотки, кўзбўямачилик билан муросасозлик қилинса? Наҳотки, ишда чинакам тартиб ва мустаҳкам интизом ўрнатиш мумкин бўлмаса? Бунга нима дейсиз, ўртоқ министр?

Жўра САЪДУЛЛАЕВ.

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

ИШ ВАҚТИ — ЖАМИЯТ БОЙЛИГИ

Мамлакатимизнинг ижтимоий бойлигини, куч-қудратини оширишнинг манбалари жуда кўп. Шулардан энг муҳими — иш вақтидан тўла фойдаланиш, унинг ҳар бир дақиқасини қадрлашдир. «НАМАНГАН ҲАҚИҚАТИ» область газетаси ўзининг бутун бир саҳифасини ана шу муҳим масалага бағишлади. Саҳифада ҳар минут иш вақти область бўйича қандай қийматга эга эканлигига доир факт ва рақамлар келтирилади. Масалан, областда ҳар минутда 360 килограмм пахта толаси, 143 метр шойи газлама, 121 килограмм пахта ёғи, 243 дона ғишт, 175,7 килограмм ун, 87 банка консерва ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилади. Худди шундай конкрет мисоллар областнинг йирик саноат корхоналари, хўжаликлари иш фаолиятидан ҳам келтирилган.

Иш вақти — жамият бойлиги, ундан тўғри фойдаланиш тараққиётимизнинг негизини ташкил қилади. Иш вақтини тежаб, минут ва дақиқалар самарадорлигини ошираверамиз. Газета саҳифани ана шундай сўзлар билан якунлаган.

КИЧИК ЕРНИНГ ҚАҲРАМОНЛАРИ ҲАҚИДА

Бу бадиий асарлар қаҳрамон Кичик ерда, жангу жадаллар оташида пайдо бўлди. 1943 йилнинг кузида самарқандлик рассом Владимир Леонидович Рождественский олтмишдан ортиқ расм ва литографиялар яратганди. У ўзининг рассом ўртоқлари М. А. Аринин ва Б. С. Жуков билан бирга Ўзбекистон Рассомлар союзи томонидан ҳаракатдаги армияга командировка қилинган эди. Кичик ер қаҳрамонларининг жанггоҳларда яратилган галереясида Цезарь Куниковнинг шонли десантчилари, разведкачилар, денгизчилар, танкчилар бор.

У ердаги урушни ўз кўзи билан кўрган рассом ён дафтаридаги саҳифалар ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Кичик ер» китобидаги эпизодларни баайни тасвирлайди, Новороссийск яқинидаги кичик бир ерда совет халқи кўрсатган жасорат улуғворлигини тушунишга ёрдам беради.

В. Л. Рождественскийнинг уруш мавзуидаги расмлари виставкаси 26 май куни Самарқандда очилди.

(ЎзТАГ).

ИШЧИЛАР СИНФИГА БАҒИШЛАНАДИ

26 майда ВЦСПС президиуми ва СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретариати 1976—1978 йилларда ҳозирги замон совет ишчилар синфи тўғрисидаги энг яхши бадиий проза асарлари Бутуниттифоқ конкурсининг лауреатларини белгилади.

Биринчи мукофот «Сенинг номинг» романи учун ёзувчи П. Проскуринга (Москва) берилди, иккинчи мукофотлар — «Севги соҳили» романи учун ёзувчи О. Гончар (Киев) билан «Гегемон» романи учун А. Первенцевга (Москва) берилди. Учинчи мукофотлар «Қолима котловани» китоби учун Л. Коқоулинга (Магадан), «Хавфсизлик техникаси» романи учун Ю. Скопга (Москва), «Дегрез ўғли» романи учун Мирмуҳсинга (Тошкент) берилди.

Рағбатлантирувчи мукофотлар ҳам берилди.

(ТАСС).

БУГУН — ХИМИКЛАР КУНИ

ЗАРБДОР ВАХТАДА

Тармоғимиз ходимлари ҳар йили ўзларининг анъанавий байрамларини нишонлар эканлар, мамлакат ва халқ олдида беш йиллик планларини бажаришга қўшаётган ҳиссалари, зиммаларидаги улкан ва мураккаб вазифаларни қандай бажараётганликлари тўғрисида ҳисоб берадилар. Республикамиз химия индустрияси ишчилари, инженер-техниклари партия XXV съезди қарорлари, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети Мактуби ҳамда ўртоқ Л. И. Брежневнинг Узоқ Шарқ ва Ғарбий Сибирь районларига сафари чоғида айтган йўл-йўриқлари туфайли юзага келган катта сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги вазиятида меҳнат қилиб, янги-янги зафар қучмоқдалар.

Серқуёш Ўзбекистон химиклари, нефть химияси хизматчилари, микробиологлар шу кунларда 1978 йил топшириқларини ва умуман ўнинчи беш йиллик планларини муваффақиятли якунлаш учун социалистик мусобақани қизитиб юбордилар. Кўпгина корхоналар коллективлари ҳозир зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар ва муқобил планларни қабул қилган ҳолда зарбдор йил вахтасида турибдилар.

Республикамиз химия индустрияси меҳнатчилари 1978 йил маҳсулот реализация қилиш планини муддатидан илгари адо этиш ҳамда белгиланганига қўшимча равишда 90 минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқариш, 1975 йилдагига нисбатан фосфат ўғитлар тайёрлашни 107,4, сульфат кислотаси ишлаб чиқаришни 59,3, химиявий толалар тайёрлашни 32,7, синтетик смолалар ва пластмасса буюмлар етказиб беришни 51,8, лак ва бўёқлар ҳосил қилишни 10,5, микробиологик озуқалар етиштиришни 6,6, резина-техника буюмлари ишлаб чиқаришни 126,2 процент ўстириш мажбуриятини олишган.

Йилдан-йилга химия маҳсулотларидан кийим-кечак, газлама, трикотаж буюмлари, пойафзал, уй-рўзғор асбоблари кўплаб тайёрланмоқда. Бу — химия маҳсулотлари хилларини кўпайтириш ва ишлаб чиқариш ҳажмини тобора ошириш, беш йилликнинг асосий вазифаси — халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини янада юксалтиришни таъминлашга бевосита ва бавосита таъсир қилади, деган сўздир. Тармоғимиз меҳнатчилари шундан келиб чиқиб, ўнинчи беш йилликнинг зарбдор йилида 1975 йилдагига қараганда химиявий кенг истеъмол буюмлари тайёрлашни 58,3, синтетик кир ювиш воситаларини — 77,8, автомобиль шиналарини қайта тиклашни — 16,6, полимер плёнкаларни 87,5, ва сирка кислотаси тайёрлашни 129,6 процент ўстиришни мўлжаллаб туришибди.

Химикларнинг бугунги меҳнат ғалабалари аксарият коллективлар зиммаларидаги социалистик мажбуриятларни шараф билан адо этаётганликларидан дарак бермоқда. Ўтган тўрт ой мобайнида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани 102,8 процентга етказилди. Бу, ўтган йилнинг шу давридагидан 12,9 процент кўп демакдир. Белгиланганидан жами 6 миллион 771 минг сўмлик зиёд маҳсулот реализация қилинди. Бундай ютуққа топшириқдагидан анча ортиқ маҳсулот тайёрлашга эришган Чирчиқдаги «Электрохимпром» бирлашмаси (7 минг тонна), Олмалиқ химия заводи (22,2 минг тонна), Самарқанд суперфосфат заводи (13,9 минг тонна), Қўқон суперфосфат заводи (4,5 минг тонна) коллективлари баракали улуш қўшдилар. Микробиология ишлаб чиқариш бирлашмаси ходимлари ҳам зарбдор суръатлар билан ишлаб, пландан ташқари 323 минг сўмлик маҳсулотни реализация қилишга эришдиларки, у ҳаммани қувонтирмоқда.

Тармоғимиз корхоналарида тайёрланаётган буюмларнинг сифатини мунтазам яхшилаб боришга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Биргина мисол. Олмалиқ химия заводи коллективи Иттифоқимизда биринчи бўлиб фосфор моддаси камроқ Қоратоғ фосфоритидан концентрланган аммофос тайёрлашни ўзлаштирган ва ҳаммадан аввал энг янги замонавий технология ускуналаридан фойдаланишни йўлга қўйган эди. Натижада, яқинда ушбу корхонанинг аммофосига давлат Сифат белгиси берилди.

Социалистик мажбуриятлар ва муқобил планларни қабул қилишда, уларнинг муваффақиятли адо этилишида ишлаб чиқариш новаторлари ва илғорларининг роли беқиёсдир. Уларнинг ташаббускорлиги, меҳнатда юксак унумдорликка ва иш сифатига эришиб шахсий намуна кўрсатаётганликлари, ўртоқларига касб маҳорати сирларини эринмай ўргатаётганликлари социалистик мусобақа ютуқларини таъминламоқда. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Э. Пирматов, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Л. Маршанова, коммунистик меҳнат зарбдорларидан А. Соипов каби юзлаб илғорлар ўзаро социалистик мусобақада байроқдорлик қилишмоқда.

Республикамизни улкан қурилиш майдонига ҳам ўхшатишади. Бу гап тармоғимизда амалга оширилаётган кенг кўламдаги бунёдкорлик ишларига ҳам тўла-тўкис тааллуқлидир. Биз шу йилнинг ўзида Олмалиқ химия заводининг учинчи, Самарқанд суперфосфат заводининг иккинчи навбатларини, Навоий электрохимия заводида Иттифоқда биринчи бўлиб котаран пахта гербициди ишлаб чиқарувчи, Фарғона азот ўғитлари заводида сунъий толалар учун хом ашё етказиб берувчи, Жиззах пластмасса буюмлари заводида полимер қувурлар тайёрловчи, Наманган химия заводида тозаланган карбоксиметилцеллюлоза ҳосил қилувчи янги қувватлар фойдаланишга топширилиши керак.

Зарбдор йилнинг зарбдор вахтаси давом этмоқда. Олдимиздаги асосий вазифа яқин ойлар ичида эришилган ютуқларни мустаҳкамлабгина қолмай, балки уларни кўпайтиришимиз, социалистик мажбуриятларни ҳар бир иш жойида тўла-тўкис бажариш учун иш самарадорлиги ва сифатини янги поғонага кўтаришдан иборатдир. Биз тармоғимизни янада тараққий эттиришнинг муваффақиятини ана шунда кўрамиз.

Ўзбекистон химиклари ҳар бир корхонада аниқ ишлаб чиқариш маромига эришиш, турдош корхоналар билан ўзаро меҳнат ҳамкорлигини мустаҳкамлаш учун бундан кейин ҳам куч-ғайратларини аямайдилар.

У. ДАЛАБОЕВ,
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Давлат план комитетининг химия, металлургия ва минерал хом ашё бўлими бошлиғи.

Олмалиқ химия заводининг ишчилари ўз байрамларини катта меҳнат муваффақиятлари билан кутиб олмоқдалар. Суратларда: (юқоридан) коммунистик меҳнат зарбдори, аммофос цехи аппаратчиси Карамали Маматқулов ва экстранция цехининг илғор ишчилари Галина Ильечева ва Ускан Сартоевлар.
И. Глауберзон фотолари.

ФЕСТИВАЛЬ ЭКРАНИ

«ҚИЗИЛ ДУРРАЧА»

Кинофестиваль қатнашчилари ва меҳмонлари ўз ҳамкасблари яратган фильмлар ҳақида қизғин фикр юритмоқдалар. Қуйида ана шундай мулоҳазалардан иккитасини эълон қилмоқдамиз.

Ленин мукофоти лауреати Чингиз Айтматовнинг асарлари бугунги кунда жаҳоннинг етмишдан ортиқ мамлакати тилларига таржима қилинганлигини яхши биламиз. Шуниси фахрланарлики, машҳур адибимиз асарларига хорижий кинематографчилар ҳам мурожаат қилмоқдалар. Бешинчи Тошкент кинофестивали расмий программасида кўрсатилаётган «Қизил дуррача» бадиий фильми бунинг ёрқин далилидир.

Картинани Чингиз Айтматовнинг «Сарвиқомат дилбарим» қиссаси асосида турк кинематографчилари экранлаштиришган. Энг аввало таниқли кинорежиссёр Атиф Йилмазнинг изланишларини алоҳида таъкидламоқчиман. У машҳур асарни экранга муваффақиятли кўчира билган. Фильм сюжети равон давом этади. Ижрочилар ўзларига топширилган роллар моҳиятини қалбдан чуқур англаб ўйнаганликлари туфайли томошабин эътиборини тортади. Менда, айниқса, бош ролларни ижро этган ажойиб киноактриса Тюркан Шорай, актёр Қодир Инонирлар ўйини илиқ таассурот қолдирди. Актёрлар Илёс ва Асалнинг оғир дамлардаги руҳий ҳолатини, умуман, экрандаги ҳаётини тўлақонли гавдалантиришади.

«Қизил дуррача» бадиий фильми туркиялик ҳамкасб дўстларимизнинг ютуғидир. Бу асар совет ва турк халқлари ўртасидаги дўстликнинг ажойиб рамзи сифатида дунё экранларини кезиб юраверсин!

А. ИБРОҲИМОВ,
кинорежиссёр, Озарбайжон ССР.

«МУҲАББАТ ВА ҒАЗАБ»

Совет кинематографиясининг энг яхши намуналари билан аллақачон танишмиз. Уларнинг аксарияти Ироқ кинотеатрларида ҳозирги кунларда ҳам муваффақиятли намойиш қилинмоқда. Биз Тошкент кинофестивалига ташриф буюриб, совет киночиларининг яна бир яхши асарини кўришга муваффақ бўлдик. Бу Ўзбекистон ва Югославия санъаткорлари ҳамкорликда экранлаштирган «Муҳаббат ва ғазаб» бадиий фильмидир. Мазкур картинанинг кинофестиваль бадиий фильмлар расмий программасини бошлаб берганлиги бежиз эмас экан. Бошқа фестиваль қатнашчилари ва меҳмонлари каби биз ҳам бу фильмни катта қизиқиш билан томоша қилдик. Фильм ғоявий мазмунининг гоят чуқурлиги билан, айни пайтда бадиий жиҳатдан чинакам юксак даражаси билан ажралиб туради. Бу кино санъати халққа мансуб бўлганлигида нақадар юксакликларга, ижодий зафарларга эришиши мумкинлигининг ажойиб намунасидир. Бундай муваффақият билан кинорежиссёрлар Равил Ботиров ва Жика Ристични чин кўнгилдан табриклаймиз.

Тарихий-инқилобий мавзуда яратилган «Муҳаббат ва ғазаб» бадиий фильми бешинчи Тошкент кинофестивалининг энг яхши картиналаридандир. Асарнинг бизнинг мамлакатимиз кинотеатрларида ҳам кўрсатилиб, кенг муваффақият қозонишига шубҳамиз йўқ.

А. ЗИЕВУДДИН,
кинорежиссёр, Ироқ.

ОСИЁ, АФРИКА ВА ЛОТИН АМЕРИКАСИ МАМЛАКАТЛАРИ V КИНОФЕСТИВАЛИДА

Ижодий ҳамкорликда

ЭКРАНЛАШТИРИЛАЖАК СОВЕТ — ЯПОН ФИЛЬМИНИНГ РЕЖИССЁРЛАРИ ВА АСОСИЙ ИЖРОЧИЛАРИ

СССР ва Япония кинематографчилари ҳамкорликда яратган фильмлар томошабинларга яхши таниш. Бу ҳамкорлик ҳозирги кунларда ҳам давом этмоқда. Гап шундаки, Япониянинг энг машҳур картиналарида бетакрор образлар яратган атоқли актёр Тосиро Мифунэ билан СССР халқ артисти ажойиб актёр Станислав Ростоцкий биргаликда янги фильм яратиш устида ишлай бошладилар. Улар айни кунларда тайёргарлик ишларини олиб боришмоқда. Суратга олиш эса келгуси йилдан бошланади. Япония ёзувчиси Иноуэ Ясуси романи асосида экранлаштириладиган икки қисмли кинолента конкрет тарихий воқеаларни акс эттиради. Ўн саккизинчи асрда Япония балиқчилари сувда ҳалокатга учрайди. Шунда россиялик ҳамкасблари ёрдамга келишиб, уларни ҳалокатдан қутқариб қолишади. Токио балиқчилари бир қанча вақт Россия шаҳар ва қишлоқларида бўлишиб эсон-омон ўз юртларига қайтадилар...

Тосиро Мифунэ суратга олинажак картина ҳақида гапириб, шундай деди:

— Анчадан бери Совет Иттифоқидаги ҳамкасбларим билан ҳамкорликда фильм яратишни ўйлаб юрардим. Ниҳоят, ана шу ниятимга етмоқдаман. Станислав Ростоцкийдек машҳур санъаткор билан ҳамнафасликда ижод қилиш менга завқ бағишлайди. Фильмимиз инсоний алоқалар ҳақида ҳикоя қилиши керак. Ҳозиргача тайёргарлик ишларининг бир қисмини амалга оширдик. Яқин орада ҳар икки томонда ёзилган сценарийларни ўқиб, муҳокама қиламиз. Бош роллардан бирини ажойиб дўстим Станислав Ростоцкийнинг ўзи ижро этади. Тошкент кинофестивалига раҳматларким, биз бу ерда ҳам бўлажак фильмимиз ҳақида анчагина гаплашиб олдик.

Станислав Ростоцкий японялик ҳамкасби сўзини давом эттирди:

— Тосиро Мифунэ билан ҳамкорликда ишлаш шарафлидир. Шахсан мен унинг хассос талантини, ижрочилик маҳоратини қадрлайман. Шунинг учун ҳам истиқболдаги картинамиз муваффақиятли тугалланишига, оқибатда эса Совет ва Япония маданий алоқаларининг, дўстлигининг ажойиб тимсоли бўлиб қолишига ишонаман.

Тошкент кинофестивали ана шундай ижодий ҳамкорликларга асос солаяпти. Унинг бу соҳадаги хизматлари ҳам мақтовга сазовор.

Суратларда: Станислав РОСТОЦКИЙ ва японялик Тосиро МИФУНЭ.

КИНЕМАТОГРАФИЯ МЕРИДИАНЛАРИДА

Илк севинчлар

Сурия кинематографияси сўнгги йилларда тез суръатлар билан ривожлана бошлади. Бунда мамлакатда 1963 йилда ташкил этилган давлат маъмурий ишлаб чиқариш органи — «Сурия киноси бош ташкилоти»нинг роли каттадир.

Мамлакатнинг биринчи тўла метражли бадиий фильми «Қуёш остидаги одамлар» деб аталади. Шуниси характерлики, мазкур картина фаластинлик араб халқининг Исроил босқинчиларига қарши олиб бораётган матонатли кураши ҳақида ҳикоя қилади. «Голан гуллари», «Стратегик объектлар», «Напалм» ҳужжатли фильмларида эса, Исроил вахшийларининг Сурияда қолдирган оғир жароҳатлари акс эттирилган.

Кейинги йилларда экранлаштирилган фильмлар орасида таниқли кинорежиссёр Тавфиқ Солиҳнинг «Алданганлар», Холид Ҳамодонинг «Пичоқ» картиналари алоҳида ажралиб туради. Бу асарларда инсон эрки масаласи маҳорат билан талқин этилган. Ижрочилар ўзларига топширилган ролларнинг моҳиятини чуқур англаб ўйнаганликлари туфайли эсда қоларли образлар яратишган.

Сириялик кинематографчилар анъанавий Тошкент кинофестивалида мунтазам актив қатнашиб келишади. Масалан, улар тўртинчи кинофорум расмий программасига «Шармандалик» фильмини ҳавола этган эдилар. Муҳим социал темага бағишланган бу кинолента фестиваль қатнашчилари ва меҳмонларида, тошкентлик санъат мухлисларида илиқ таассурот қолдирди. Улар бешинчи кинофестиваль расмий программасига кинорежиссёр Мирванд Жираднинг Ҳасан Сами Юсеф сценарийси асосида яратилган «Орқага қайтиш» бадиий фильмини, шунингдек, Вади Юсефнинг «Ливан, 75», Муҳаммад Шоҳиннинг «Сурияга 6000 йил» ҳужжатли картиналарини олиб келишди. «Орқага қайтиш» бадиий фильми студентлар ҳаёти, уларнинг орзу-ўйлари, Ватан олдидаги бурчлари ҳақида ҳикоя қилади. Асосий ролларни Мосни Васар, Амаль Сукр, Бесам Лутфилар ижро этишган.

А. РЎЗИЕВ.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ТАРИХИЙ АҲАМИЯТГА МОЛИК ВОҚЕА

ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР ҳукумати раисининг ўринбосари В. Гула ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегациясининг ЧССРга қиладиган визити Чехословакия билан Совет Иттифоқи ўртасида барча соҳаларда қардошларча муносабатларни ривожлантиришда жуда катта аҳамиятга молик воқеа бўлади.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг ЧССРга қилган визитлари, унинг ўртоқ Г. Гусак билан учрашувлари ва музокаралари қардош мамлакатларимиз ўртасида ҳамкорликни янада чуқурлаштириш ва такомиллаштириш ишига ҳамиша муҳим ҳисса бўлиб қўшилмоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг 1970 йилнинг майида Чехословакияга қилган визити ҳаммамизнинг эсимизда сақланиб қолган. Шу визит натижасида ЧССР билан СССР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартнома имзоланган эди. Шу тарихий ҳужжат имзолангандан кейин мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликнинг янги даври бошланди, деб айтиш мумкин. Иқтисодий алоқаларнинг ривожланиши бу ҳамкорликнинг энг асосий йўналишларидан бири бўлди. Кейинги йиллар мобайнида иқтисодий алоқалар мислсиз кенг қулоч ёйди.

Шуни таъкидлаб ўтиш керакки, Совет Иттифоқи билан иқтисодий ҳамкорлик ўз аҳамияти ва миқёси жиҳатидан ғоят муҳим роль ўйнайди, у ЧССР халқ хўжалигини ривожлантириш структурасига ва суръатига катта таъсир кўрсатиб туради. Чехословакия экономикаси билан Совет Иттифоқи қудратли потенциали ўртасида алоқаларни чуқурлаштириш ЧССРни иқтисодий ривожлантириш юзасидан партиямиз XV съезди қабул қилган программа амалга оширилаётган ҳозирги вақтда айниқса катта аҳамиятга эга.

Ҳозирги вақтда ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштиришнинг узоқ муддатга мўлжалланган программа лойиҳалари ишлаб чиқилмоқда. Бу лойиҳаларда ҳар иккала мамлакат экономикаси структурасини ривожлантириш ва такомиллаштириш суръатлари учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган моллар турини ўзлаштиришга ёки шундай моллар ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтиришга алоҳида эътибор берилади. Бу узоқ муддатга мўлжалланган программалар, аввало, машинасозлик, химия ва нефть химияси саноати каби соҳаларни ўз ичига олади.

Биз бу программаларга ЧССР билан СССР халқ хўжалик планларини 1980 йилдан кейинги даврда координациялашнинг ажралмас таркибий қисми деб қараймиз.

Марксизм-ленинизм, пролетар ва социалистик интернационализм, манфаатларимиз ва мақсадларимизнинг муштараклиги, ҳар икки томоннинг манфаатдорлиги принципларига асосланган ЧССР ва СССР ўртасидаги кенг қардошларча ҳамкорлик мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик манфаатлари йўлида иқтисодий алоқаларнинг бундан кейин ҳам муваффақиятли ривожланиши учун гаровдир.

Ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бошчилигида совет партия-ҳукумат делегациясининг ЧССРга қиладиган визити, деб таъкидлади В. Гула, ҳеч шубҳасиз, ҳар томонлама алоқаларни кучайтириш, ЧССР билан СССРнинг халқ хўжалиги ўртасида интеграцияни чуқурлаштириш учун янги омил бўлади.

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ҚИЛИЧЛАРДАН ОМОЧ ЯСАЙМИЗ

БМТ Бош Ассамблеясининг Нью-Йоркдаги Ист-Ривер соҳилида жойлашган биноси рўпарасида Вучетичнинг «Қиличлардан омоч ясаймиз» деган машҳур ҳайкали турибди. Қилични эритиб плуг ясаётган забардаст болғачининг фигураси — Совет Иттифоқининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига совғаси бўлиб, кўпданоқ Совет Иттифоқининг қуролсизланиш учун курашдаги изчиллиги рамзи бўлиб қолган.

Эндиликда мамлакатимизнинг ҳозирги замондаги энг муҳим проблемани ҳал этишдаги олижаноб роли БМТ Бош Ассамблеясининг қуролсизланишга бағишланиб, 23 май куни очилган махсус сессияси давомида айниқса яққол намоён бўлмоқда. Сессия ишининг дастлабки кунларидан бошлаб унинг делегатлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев баён этиб берган совет тинчлик ташаббусларини қўллаб-қувватлаётганликлари ва маъқуллаётганликларини изҳор этмоқдалар. Бу таклифлар қурол-яроғларни ва куролли кучларни миқдор ва сифат жиҳатидан бундан буён кўпайтиришни батамом тўхтатиб қўйишга ва, аввало ядро қуролининг ҳамма турларини ишлаб чиқаришни тўхтатишга, оммавий қирғин қуролининг бошқа ҳамма турларини тақиқлашга қаратилган.

Инсониятга ҳар йили 350 миллиард долларга тушаётган қуролланиш пойгасининг юки бутун дунёнинг белини букиб юборай деб турганлигининг ўзи бу вазифанинг нақадар муҳимлигидан дарак беради. Қуролланиш пойгасининг локомотиви бўлишдек хунук роль ўйнаётган Қўшма Штатлар ҳар йили ҳарбий соҳалардаги лойиҳаларининг ўзига 30 миллиард доллар сарфламоқда, шунинг натижасида Американинг ҳарбий-саноат комплекси оммавий қирғин қуролининг тобора янгидан-янги турларини олиб турибди.

СССРнинг, бошқа социалистик мамлакатларнинг, ер юзидаги барча тинчликсевар кучларнинг қатъий куч-ғайратлари натижасида халқаро майдонда ижобий силжишлар содир бўлган ҳозирги вақтда одамларни оммавий қирилиш хавфини камайтириш мақсадида конкрет тадбирлар кўриш учун қулай шароит вужудга келди. БМТ тарихида биринчи марта, 149 давлат вакиллари иштирокида қуролсизланишга бағишланган махсус сессия ўтказилаётганлиги худди шундан дарак беради.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг махсус сессияда расмий ҳужжат сифатида тарқатилган маълумотномасида таъкидланганидек, юз миллионлаб кишилар қуролланиш пойгасини тўхтатиш йўлидаги курашни ҳақиқий инсон ҳуқуқларига эришиш, социал тараққиётни, миллий мустақилликни, тинчликни таъминлаш ва хатарли халқаро можароларни бартараф этиш учун пухта восита деб билмоқдалар. Ер юзининг халқлари БМТ Бош Ассамблеясининг қуролсизланишга бағишланган махсус сессияси қуролланиш пойгасини тўхтатиш йўлида конкрет тадбирлар кўради ва қуролсизланишга бағишланган жаҳон конференциясини чақиришга амалий ҳисса қўшади, деб умид қилишга ҳақлидирлар. Совет Иттифоқи ва бошқа тинчликсевар давлатлар бу конференцияни ёппасига ва тўла қуролсизланиш йўлидаги курашда жуда муҳим марра деб ҳисобламоқдалар.

«ХИТОЙЧА КАРТА» ЎЙНАМОҚДАЛАР

АҚШ президентининг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Э. Бжезинскийнинг Хитойга қилган визити жаҳон буржуа матбуотида катта шов-шувга ва кўпдан-кўп тахминларга сабаб бўлди. Тўғри, у Хитойдан ташқари Японияга ва Жанубий Кореяга ҳам борди, бироқ, сиёсий кузатувчиларнинг фикрига қараганда, айнан Бжезинскийнинг Пекиндаги музокаралари бутун дунёда энг кўп қизиқишга сазовор бўлди.

Американинг мансабдор шахслари ва ахборот воситалари визит теварагида вужудга келтирган сеҳрлилик ва махфийлик вазияти ҳам кўп жиҳатдан шунга олиб келди. Масалан, америкалик бошқа мансабдор сайёҳлардан фарқли ўлароқ Бжезинскийга биронта ҳам мухбир ҳамроҳлик қилмади. Пекиндаги музокаралар тугагандан кейин эса ҳеч қандай қўшма баёнот ёки ахборот эълон қилинмади.

Шундай бўлса ҳам Бжезинскийнинг Пекинга қилган визитининг бош мақсади Америка матбуотига яхши маълум бўлибгина қолмай, зўр бериб кўз-кўз ҳам қилинди. «Нью-Йоркер» журналининг ёзишича, бу сафарнинг мақсади «хитойча карта ўйнаш»дан иборат эди. Америка сиёсий лаҳжасида бу гапнинг маъноси Хитой раҳбарларининг антисоветизмидан ва уларнинг Совет Иттифоқи шаънига ошкора айтаётган душманлик гапларидан фойдаланиб, Қўшма Штатларда жаҳон СССРга нисбатан «тазйиқ» ўтказиш ва дўқ-пўписа қилиш сиёсати ўтказишга умид боғлаётган кучлар учун муайян манфаат чиқариб олишдан иборат.

Америкалик қузғунларнинг фикрича, Бжезинский бу вазифани бажариш учун катта қобилиятга эга. «Картер маъмуриятида, — деб ёзади «Тайм» журнали, у Совет Иттифоқига нисбатан қаттиқ йўл ўтказишнинг ашаддий тарафдори ҳисобланади». «Америка расмий шахслари орасида ҳеч ким Хитой билан Совет Иттифоқини тўқнаштириб қўйишдан Бжезинскийчалик манфаатдор эмас», — деб қўшимча қилади «Нью-Йорк таймс» газетаси.

Хитойлик раҳбарларнинг гаплари Бжезинскийнинг сўзини Пекиндагилар ихлос билан тинглаганликларини кўрсатиб турибди. Бу ердагилар АҚШ президентининг «Қўшма Штатлар бутун ер курасида Американинг манфаатларини таъминлаш мақсадида тез элтиб қўйишга мўлжалланган ҳарбий ҳаво кучларини, қуруқликдаги кучларни ва ҳарбий денгиз кучларини такомиллаштиради ва сақлаб тура беради», деб яқинда берган баёнотини жуда маъқуллаб кутиб олдилар. (бу баёнот текстини Бжезинский ёзиб берган).

Давлат Кенгаши бош министрининг ўринбосари Дэн Сяо-пин аслида АҚШнинг Африка қитъасидаги империалистик муддаоларини ҳамда унинг миллий озодлик кучларига қарши, Африка қитъасида мустақил миллий сиёсат ўтказаётган давлатларга қарши қаратилган амалий ҳаракатларини тўла-тўкис қўллаб-қувватлади. Хитой раҳбарлари Заирнинг ички ишларига империалистларнинг қўпол аралашувини қоралаш ўрнига НАТО мамлакатларининг АҚШ мадади билан қилган ошкора интервенциясини оқлаб кўрсатиш вазифасини ихтиёрий равишда ўз зиммаларига олганликлари бежиз эмас.

Бироқ, Бжезинский визитининг бош мақсадига келганда, Америка матбуотининг эътироф қилиб ёзишича, Совет Иттифоқига «тазйиқ ўтказиш мақсадини кўзловчи «Хитойча карта»нинг чуви чиқди. Хитойча ўйнаб кўрилдию, аммо қурол-яроғлар устидан контрол ўрнатиш юзасидан Россия билан ўтказилаётган музокараларда АҚШнинг позицияси яхшиланганы йўқ, деб қайд этади «Вашингтон пост» газетаси.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

АКЭЛ СЪЕЗДИДА

Никозияда Кипр Меҳнаткаш халқ прогрессив партияси (АКЭЛ)нинг XIV съезди ўз ишини давом эттирмоқда. 26 майдаги эрталабки мажлисда АКЭЛ Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Д. Константину партиянинг ҳисобот давридаги ташкилотчилик иши тўғрисида доклад қилди.

Чет эллик меҳмонларнинг нутқлари тингланди. КПСС делегациясининг бошлиғи КПСС Марказий Комитетининг секретари Я. П. Рябов биринчи бўлиб нутқ сўзлади. Съезд қатнашчилари уни қизғин кутиб олдилар. (ТАСС).

ГБСП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ТУГАДИ

Берлинда ГБСП Марказий Комитетининг пленуми тугади. Пленумда ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари Э. Хонеккер Марказий Комитет Сиёсий бюросининг ҳисобот докладини қилди.

Пленум ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг ҳисоботини тасдиқлади.

Пленум Марказий Комитет Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Марказий Комитет секретари И. Германни бир овоздан ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси қилиб сайлади. (ТАСС).

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Телевидение

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — «Зарядкага сафланинг». 10.00 — «Будильник». 10.30 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан». 11.30 — «Катта ва кичик Клаус» (бадиий фильм). 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — «Музикали киоск». 14.30 — «Достигаев ва бошқалар» (фильм-спектакль). 17.00 Халқаро панорама. 17.30 — «Бугун — химиклар куни». 17.45 — Музикали программа. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Мультфильм. 19.00 — «Киносаёҳатчилар клуби». 20.00 — «Етти жасур» (бадиий фильм). 21.30 — «Вақт». 22.00 — Милан «Ла Скала» театрининг 200 йиллигига. 23.45 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Концерт. 11.40 — Ҳужжатли фильм. 12.00 — «Қувноқ стартлар». 13.00 — Спорт гимнастикаси бўйича халқаро мусобақалар. 13.50 — «Қора тоғ» (бадиий фильм). 15.15 — «Оналар мактаби». 17.00 — Футбол. «Пахтакор» — «Черноморец». Танаффус пайтида кинофильм. 18.50 — Болалар учун кўрсатув. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Спорт гимнастикаси бўйича халқаро мусобақалар. 20.10 — Бугун химиклар куни. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Уй зийнати — оила фазилати. 21.10 — Биз «Юлдуз»да рақсга тушамиз. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Ноз-неъмат бунёдкори. 22.15 — «Оқ тунлар таронаси» (бадиий фильм).

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.30 — Фрунзе кўрсатувлари.

Радио

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Концерт. 9.15 — «Табассум». 10.30 — «Ижодиёт оламида». 11.15 — Москва. «С добрим утром». 12.10 — «Узбекистан индустриальний». 13.00 — Беш йиллик илғорлари. 13.30 — Концерт. 14.00 — «Сабзавоткорларнинг қизғин дамлари». 15.00 — Концерт. 15.40 — «Навоий Астрободда» (музикали драма монтажи). 17.20 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 18.00 — Москва. «Халқаро шарҳловчилар даврасида». 18.30 — Рубоб тароналари. 19.00 — Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари V халқаро Тошкент кинофестивали кундалиги. 19.20 — «Ёшлик». 20.00 — Футбол. «Пахтакор» — «Черноморец». 21.15 — Қ. Юсупов куйлайди. 22.00 — «Табассум». 23.00 — «Дам олиш соатида».

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28/V да **Севилья сартароши** (12.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/V да **Келинлар қўзғолони** (12.00), **Қиёмат қарз** (19.30).

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

28 МАЙ СОАТ 17.00 ДА СССР биринчилиги учун «ЧЕРНОМОРЕЦ» (Одесса) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги

1978—1979 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

(Тошкент шаҳар-95, Студентлар шаҳарчаси)

Кундузги ўқишга: фойдали қазилма конларини геологик суратга олиш ва уларни қидириш; гидрогеология ва инженерлик геологияси; фойдали қазилма конларини кидириш ва излашнинг геофизик методлари; геохимия; қуруқлик гидрологияси; агрохимия ва тупроқшунослик; ҳуқуқшунослик; рус тили ва адабиёти; она тили ва адабиёти; роман-герман тиллари ва адабиёти; тарих; шарқ тиллари ва адабиёти; фалсафа; психология; математика; механика; физика; химия; биология; журналистика; география; амалий математика.

Кечки ўқишга: ҳуқуқшунослик; рус тили ва адабиёти; она тили ва адабиёти; тарих; математика; физика; химия; биология; журналистика; география.

Сиртқи ўқишга: ҳуқуқшунослик; рус тили ва адабиёти; она тили ва адабиёти; тарих; журналистика; география.

АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ НОМЛИ ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 13-уй)

Кундузги ўқишга: фойдали қазилма конларини геологик суратга олиш ва уларни қидириш; нефть ва газ конлари геологияси ва уларни қидириш; фойдали қазилма конларини қидириш ва излашнинг геофизик методлари; гидрогеология ва инженерлик геологияси; фойдали қазилма конлари технологияси ва қидириш техникаси; маркшейдерлик иши; фойдали қазилма конларини ер остида ишлаш технологияси ва уни комплекс механизациялаш; нефть ва газ конларини ишлаш технологияси ва уни комплекс механизациялаш; фойдали қазилма конларини очиқ ишлаш технологияси ва уни комплекс механизациялаш; электр станциялари; электр системалари; саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигининг электр таъминоти; иссиқлик электр станциялари, иссиқлик электр станцияларида сув ва ёқилғи технологияси; гидроэнергетик қурилмалар; саноат иссиқлик энергетикаси; рангли металлар металлургияси; машинасозлик технологияси; металл кесадиган станоклар ва асбоблар; қуюв ишлаб чиқариш машиналари ва технологияси; пайвандлаш ишлаб чиқариш ускуналари ва технологияси; кон машиналари ва комплекслари; қишлоқ хўжалик машиналари; автомобиллар ва тракторлар; химия ишлаб чиқариши машиналари ва аппаратлари; совутиш ва компрессор машиналари ҳамда қурилмалари; самолётсозлик; электр машиналари; электр изоляцион ва кабель техникаси; автоматика ва телемеханика; электрон ҳисоблаш машиналари; саноат электроникаси; саноат қурилмаларини электрлаштириш ва автоматлаштириш ярим ўтказгичли микроэлектрон асбоблар; тоғ ишларини электрлаштириш ва автоматлаштириш; химиявий технология процессларини автоматлаштириш ва комплекс механизациялаш; физик-электроника; бошқаришнинг автоматлаштирилган системалари; амалий математика; ноорганик моддалар технологияси; тўқима материалларнинг химиявий технологияси; асосий органик ва нефть-химия синтезининг технологияси; резина технологияси; пластик массаларни қайта ишлаш технологияси; керамика ва ўтга чидамли материалларнинг химиявий технологияси; ёғочсозлик технологияси; ачитқи ишлаб чиқариш технологияси; виночилик технологияси; мойлар технологияси; архитектура; саноат ва граждан қурилиши; дарё иншоотлари ва гидроэлектростанцияларнинг гидротехник қурилиши; бинокорлик буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш; иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция; сув таъминоти ва канализация; инженерлик геодезияси; машинасозлик саноати экономикаси ва уни ташкил этиш; қурилиш экономикаси ва уни ташкил этиш;

Кечки ўқишга: электр станциялари; саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигининг электр таъминоти; саноат иссиқлик энергетикаси; машинасозлик технологияси; металл кесадиган станоклар ва асбоблар; пайвандлаш ишлаб чиқариш ускуналари ва технологияси; қишлоқ хўжалик машиналари; автомобиллар ва тракторлар; самолётсозлик; электр машиналари; электризоляцион ва кабель техникаси; саноат қурилишмаларини электрлаштириш ва автоматлаштириш; ярим ўтказгичли микроэлектрон асбоблар; бошқаришнинг автоматлаштирилган системалари; амалий математика; ёғочсозлик технологияси; архитектура; саноат ва граждан қурилиши, бинокорлик буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш; иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция; сув таъминоти ва канализация; машинасозлик саноати экономикаси ва уни ташкил этиш; қурилиш экономикаси ва уни ташкил этиш.

ОЛМАЛИҚ КЕЧКИ КОН-МЕТАЛЛУРГИЯ ФАКУЛЬТЕТИ

(Олмалиқ шаҳар Ленин кўчаси, 56-уй)

Фойдали қазилмаларни бойитиш; фойдали қазилма конларини очиқ ишлаш технологияси ва уни комплекс механизациялаш, рангли металлар металлургияси; кон машиналари ва комплекслари; кон ишларини электрлаштириш ва автоматлаштириш; ноорганик моддалар технологияси; саноат ва граждан қурилиши.

АНГРЕН КЕЧКИ УМУМТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ

(Ангрен шаҳар, Чкрезов кўчаси, 17-уй).

Фойдали қазилма конларини ер остида ишлаш технологияси ва уни комплекс механизациялаш; электр станциялари; саноат қурилмаларини электрлаштириш ва автоматлаштириш; резина технологияси; керамика ва ўтга чидамли материалларнинг химиявий технологияси; саноат ва граждан қурилиши.

ЖИЗЗАХ УМУМТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ

(Жиззах шаҳар, Микрорайон, 2)

Кечки ўқишга: саноат ва граждан қурилиши; бинокорлик буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш;

сиртқи ўқишга: саноат ва граждан қурилиши.

НАВОИЙ КЕЧКИ УМУМТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ

(Навоий шаҳар, 1-уй)

Электр станциялари; иссиқлик электр станциялари; машинасозлик технологияси; металл кесадиган станоклар ва асбоблар; автомобиллар ва тракторлар; ноорганик моддалар технологияси; саноат ва граждан қурилиши; иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция; сув таъминоти ва канализация.

ЧИРЧИҚ КЕЧКИ ФАКУЛЬТЕТИ

(Чирчиқ шаҳар, Ломоносов кўчаси, 7-уй)

Саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигининг электр таъминоти; машинасозлик технологияси; металл кесадиган станоклар ва асбоблар; химия ишлаб чиқариш машиналари ва аппаратлари; электр машиналари; саноат қурилмаларини электрлаштириш ва автоматлаштириш; химиявий технология процессларини автоматлаштириш ва комплекс механизациялаш; ноорганик моддалар технологияси; саноат ва граждан қурилиши.

ЗАРАФШОН КЕЧКИ УМУМТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ

(Бухоро области, Зарафшон шаҳар)

Фойдали қазилма конларини очиқ ишлаш технологияси ва уни комплекс механизациялаш; саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигининг электр таъминоти; кон машиналари ва комплекслари; саноат қурилмаларини электрлаштириш ва автоматлаштириш; кон ишларини электрлаштириш ва автоматлаштириш; саноат ва граждан қурилиши.

ТОШКЕНТ СИРТҚИ УМУМТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ

(Тошкент шаҳар, Пахтакор кўчаси, 3-уй)

Фойдали қазилма конларини геологик суратга олиш ва қидириш; нефть ва газ конлари геологияси ва уларни қидириш; иссиқлик электр станциялари; машинасозлик технологияси; металл кесадиган станоклар ва асбоблар; совутиш ва компрессор машинлари ҳамда қурилмалари; керамика ва ўтга чидамли материалларнинг химиявий технологияси; мойлар технологияси; саноат ва граждан қурилиши.

М. УЛУҒБЕК НОМЛИ САМАРҚАНД АРХИТЕКТУРА-ҚУРИЛИШ ИНСТИТУТИ

(Самарқанд шаҳар, Лолазор кўчаси, 70-уй)

Кундузги ўқишга: архитектура; саноат ва граждан қурилиши; қишлоқ хўжалик қурилиши; шаҳар қурилиши; қурилиш экономикаси ва уни ташкил этиш; иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция; сув таъминоти ва канализация.

Кечки ўқишга: иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция; сув таъминоти ва канализация; қурилиш экономикаси ва уни ташкил этиш; саноат ва граждан қурилиши.

Сиртқи ўқишга: саноат ва граждан қурилиши; қишлоқ хўжалик қурилиши.

АНДИЖОН ДАВЛАТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

(Андижон шаҳар, Мир кўчаси, 1-уй)

Кундузги ўқишга: рус тили ва адабиёти; чет тиллари (инглиз, немис, француз).

Сиртқи ўқишга: рус тили ва адабиёти.

А. НАВОИЙ НОМЛИ САМАРҚАНД ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

(Самарқанд шаҳар, М. Горький бульвари, 15-уй)

Кундузги ўқишга: ҳуқуқшунослик; рус тили ва адабиёти; она тили ва адабиёти; роман-герман тиллари ва адабиёти; тарих; математика; физика; химия; биология; география; амалий математика;

Кечки ўқишга: ҳуқуқшунослик; рус тили ва адабиёти; она тили ва адабиёти; тарих; география; роман-герман тиллари ва адабиёти; математика; физика; химия; биология.

Сиртқи ўқишга: ҳуқуқшунослик; рус тили ва адабиёти; она тили ва адабиёти; тарих, география.

БУХОРО ОЗИҚ-ОВҚАТ ВА ЕНГИЛ САНОАТ ТЕХНОЛОГИЯСИ ИНСТИТУТИ

(Бухоро шаҳар, Ульянов кўчаси, 25/2)

Кундузги ўқишга: озиқ-овқат ишлаб чиқариши машиналари ва аппаратлари; машинасозлик; донни сақлаш ва уни қайта ишлаш технологияси; нон ёпиш, макарон ва кондитер ишлаб чиқариши технологияси; умумий овқатланиш технологияси ва уни ташкил этиш; қурилиш; озиқ-овқат моллари саноати экономикаси ва уни ташкил этиш.

Кечки ўқишга: саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигини электр билан таъминлаш; қишлоқ хўжалик машиналари; умумий овқатланиш технологияси ва уни ташкил этиш; табиий ва химиявий толаларни йигириш; саноат ва граждан қурилиши.

Сиртқи ўқишга: умумий овқатланиш технологияси ва уни ташкил этиш.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳар, Горбунов кўчаси, 5-уй)

Кундузги ўқишга: тўқимачилик саноати материаллари ва аппаратлари; енгил саноат машиналари ва аппаратлари; табиий ва химиявий толаларни йигириш; пардозлаш ишлаб чиқаришнинг химиявий технологияси ва ускуналари; трикотаж ишлаб чиқариши; тикув буюмлари технологияси; чарм буюмлар технологияси; тўқувчилик; тикув буюмларини конструкциялаш; кенг истеъмол моллари саноати экономикаси ва уни ташкил этиш.

Кечки ўқишга: тўқимачилик саноати машиналари ва аппаратлари; енгил саноат машиналари ва аппаратлари; табиий ва химиявий толаларни йигириш; тўқувчилик; тикув буюмлари технологияси; тикув буюмларини конструкциялаш; кенг истеъмол моллари саноати экономикаси ва уни ташкил этиш.

Сиртқи ўқишга: енгил саноат машиналари ва аппаратлари; трикотаж ишлаб чиқариши; табиий ва химиявий толаларни йигириш; тикув буюмлари технологияси; тўқувчилик; кенг истеъмол моллари саноати экономикаси ва уни ташкил этиш.

НАМАНГАН УМУМТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ

(Наманган шаҳар, Марғилон кўчаси, 11-уй)

Кечки ўқишга: тўқимачилик саноати машиналари ва аппаратлари; енгил саноат машиналари ва аппаратлари; табиий ва химиявий толаларни йигириш; тўқувчилик.

Сиртқи ўқишга: тўқимачилик саноати машиналари ва аппаратлари;табиий ва химиявий толаларни йигириш.

МАРҒИЛОН УМУМТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ

(Марғилон шаҳар, Ипак комбинати)

Кечки ўқишга: тўқимачилик саноати машиналари ва аппаратлари; табиий ва химиявий толаларни йигириш; тикув буюмлари технологияси; тўқувчилик.

Т. Г. ШЕВЧЕНКО НОМЛИ НУКУС ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

(Нукус шаҳар, Университет кўчаси, 1-уй)

Кундузги ўқишга: рус тили ва адабиёти; она тили ва адабиёти; роман-герман тиллари ва адабиёти; математика; физика; химия; биология; тарих; жисмоний тарбия; география; бухгалтерия ҳисоби; агрономия; қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш; қишлоқ хўжалигини планлаштириш; қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби; ҳуқуқшунослик.

Сиртқи ўқишга: рус тили ва адабиёти; она тили ва адабиёти; география; биология; агрономия; қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш; бухгалтерия ҳисоби; тарих.

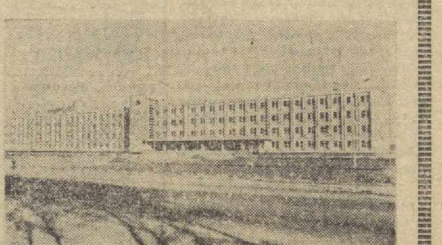

СССР Олий ўқув юртларига қабул қилиш қоидалари:

Олий ўқув юртларига тўла ва ўрта маълумотли СССР гражданлари қабул қилинади.

Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқиш учун 35 ёшгача, ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқиш учун (кечки ва сиртқи) ёши чекланмаган ҳолда, кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган ва конкурсда қобилиятли деб топилган кишилар олий ўқув юртларига қабул қилинадилар.

СССР территориясида яшаб турган чет давлатларнинг гражданлари олий ўқув юртларига умумий асосларда қабул қилинадилар.

Олий ўқув юртига қабул қилишда камида икки йил амалий иш стажи — меҳнат дафтарчаси ёки колхоз меҳнат дафтарчасидаги ёзувлар асосига эга бўлганларга имтиёзлар берилади.

Олий ўқув юртига кириш ҳақидаги ректор номига ёзилган ариза ягона формада топширилади.

Сиртқи ўқишга кирувчилар аризаларини турар жойларига яқин бўлган олий ўқув юртларида ўзларини қизиқтирган мутахассислик ёки умумтехника факультетларига топширадилар.

Аризага ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), олий ўқув юртига кириш учун характеристика, 286-формадаги медицина справкаси, бош кийимсиз тушилган 3X4 см. ҳажмидаги тўрт дона фотосурат қўшиб топширилади.

Олий ўқув юртига кирувчилар паспорт, ҳарбий билет (запасдаги ҳарбий хизматчилар) ёки ҳарбий рўйхатда турганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (чақирилиш ёшидаги шахслар)ни шахсан кўрсатадилар.

Кирувчилар сўнгги иш жойидан партия, комсомол, касаба союз ва бошқа жамоат ташкилотлари, корхона, муассаса, ташкилот, колхоз правлениелари раҳбарлари томонидан берилган характеристикани топширадилар.

Икки йиллик амалий иш стажи бўлмаганлар мактабларнинг раҳбарлари ва жамоат ташкилотлари томонидан ёзиб берилган характеристикани топширадилар.

Камида икки йиллик амалий иш стажи бўлган, ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқишга юборилган ва халқ хўжалигида бажараётган ишига мос келадиган мутахассислик бўйича ўқишга кираётган кишилар ариза билан бир қаторда корхона ёки муассаса раҳбари томонидан тасдиқланган меҳнат дафтарчасидан кўчирмани биргаликда топширишлари лозим.

Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқишга қабул қилинган кишилар ўқув йили бошлангунга қадар меҳнат стажини тасдиқловчи ҳужжатнинг асл нусхасини топширишлари шарт.

Олий ўқув юртларига кирувчилардан аризалар қабул қилиш, кириш имтиҳонларини ўтказиш ва шунингдек, уларни студентлар составига киритиш қуйидаги муддатларда белгиланади:

ИШЛАБ ЧИҚАРИШДАН АЖРАЛГАН ҲОЛДА ЎҚИШ УЧУН:

санъат мутахассислигидан бошқа ҳамма мутахассисликлар учун аризалар 20 июндан 31 июлга қадар қабул қилинади, кириш имтиҳонлари 1-20 август кунлари, студентлар составига киритиш 21—25 август кунлари ўтказилади.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШДАН АЖРАЛМАГАН ҲОЛДА ЎҚИШ УЧУН:

мавсумий иш билан боғлиқ бўлган мутахассисликлардан, шунингдек, махсус педагогика мутахассислигидан бошқа ҳамма мутахассисликлар учун сиртқи ўқишга аризалар 31 августгача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари 10 сентябрга қадар, студентлар составига киритиш эса 21 августдан 20 сентябрга қадар ўтказилади.

Кечки ўқишга аризалар 20 июндан 31 августгача, кириш имтиҳонлари 11 августдан 10 сентябргача қабул қилинади, студентлар составига киритиш эса 21 августдан 20 сентябргача ўтказилади:

мавсумий ишлар билан боғлиқ бўлган мутахассисликлар (геодезия, геология-қидирув)га сиртқи ва кечки бўлимларда ўқиш учун аризалар 1 октябрдан 15 декабргача, кириш имтиҳонлари 1 декабрдан 31 январгача студентлар составига киритиш эса 1 февралдан 15 февралгача ўтказилади.

Қишлоқ хўжалиги мутахассислиги бўйича сиртқи бўлимга аризалар 10 октябрдан 15 январгача, кириш имтиҳонлари 1 январдан 15 февралгача, студентлар составига киритиш эса 16 февралдан 28 февралгача ўтказилади.

Педагогика мутахассислиги бўйича кечки ва сиртқи бўлимларда ўқиш учун аризалар 31 майгача, кириш имтиҳонлари 1 июндан 20 июнгача қабул қилинади, студентлар составига киритиш 21 июндан 1 июлгача ўтказилади.

Эслатма: имтиҳонлар бир қанча потокларда ўтказилиши керак.

Олий ўқув юртларига кирувчилар ўзлари танлаган мутахассисликларига мувофиқ қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонлари топширадилар:

техника ва иқтисодий инженерлик, физика, механика-математика мутахассисликлари учун —рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётдан (ёзма), математикадан (ёзма ва оғзаки), физикадан (ёзма ёки оғзаки);

архитектура мутахассислиги учун — рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётдан (ёзма), расм, чизмачилик, математикадан (ёзма ёки оғзаки), физикадан (оғзаки);

химия, химиявий технология, металлургия, технология, тегишли саноат тармоқлари бўйича иқтисодий инженерлик мутахассисликлари учун—рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётдан (ёзма), химиядан (оғзаки), математикадан (ёзма ёки оғзаки), физикадан (ёзма ёки оғзаки):

биология мутахассисликлари учун (университетлардан ташқари), қишлоқ хўжалиги (техник инженерликдан ташқари) — рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётдан (ёзма), биологиядан (оғзаки), химиядан (оғзаки), физикадан (ёзма ёки оғзаки);

университетларга биология мутахассислиги бўйича кирувчилар физика ўрнига математикадан (ёзма ёки оғзаки);

жисмоний тарбия мутахассислиги учун — рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётдан (ёзма), танлаган мутахассислигидан, биологиядан (оғзаки), химиядан (оғзаки);

психология мутахассислиги бўйича кирувчилар — математикадан (ёзма ёки оғзаки), СССР тарихидан (оғзаки), биологиядан (оғзаки);

филология, чет тиллари, шунингдек, рус тили ва адабиёти, она тили ва СССР халқлари адабиёти, журналистика, тарих, ҳамда фалсафа, ҳуқуқшунослик мутахассисликлари бўйича кирувчилар —рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётидан (ёзма ва оғзаки), чет тилларининг биридан (оғзаки), СССР тарихидан (оғзаки);

журналистика мутахассислиги бўйича кундузги ўқишга кирувчилар ижодий конкурсдан ўтадилар;

иқтисод, география ҳамда сиёсий иқтисод ва иқтисодий кибернетика мутахассисликлари бўйича кирувчилар — рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётдан (ёзма), математикадан (ёзма ёки оғзаки), СССР тарихидан (оғзаки) географиядан (оғзаки);

рус тили ва адабиёти, она тили ва СССР халқлари адабиёти мутахассисликлари бўйича кирувчилар — рус тили ва адабиётдан (ёзма ва оғзаки), СССР тарихидан (оғзаки) кириш имтиҳони топширадилар.

Ўрта мактабни олтин (кумуш) медаль билан ёки ўрта махсус ўқув юрти ва ҳунар-техника билим юртини «имтиёзли» диплом билан битирганлар олий ўқув юртида танланган мутахассислик бўйича белгиланган фандан фақат битта кириш имтиҳони топширадилар.

Улар имтиҳонни «беш» баҳога топширсалар, бошқа имтиҳонлардан озод қилинадилар, агар «тўрт» ёки «уч» баҳо олсалар, қолган имтиҳонларнинг ҳаммасини топширадилар.

Рус тили (ёки ўқиш қайси тилда олиб борилса, ўша тилдан) ва адабиётдан (ёзма) кириш имтиҳони иншо ёзиш шаклида ўтказилади.

Кириш имтиҳонлари СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги томонидан тасдиқланган программа бўйича умумий таълим мактабларининг программалари асосида қабул қилинади.

Олий ўқув юртларига кириш учун имтиҳонларга қўйилганларга белгиланган қоидага биноан иш жойидан меҳнат ҳақи сақланмаган ҳолда ўн беш календарь куни миқдорида қўшимча отпуска берилади (олий ўқув юртига бориб-келиш учун кетган вақт ҳисобга олинмайди).

Жадвалда белгиланган имтиҳонга узрли сабабсиз муддатида етиб келмаган кишилар кейинги имтиҳонларга киритилмайдилар.

Дастлабки имтиҳонлардан қониқарсиз баҳо олганлар кейинги имтиҳонларга қўйилмайди. Баҳони ошириш мақсадида қайтадан имтиҳон топширишга рухсат берилмайди.

Р. 02464. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д. — 121.